

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2979

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Avstrijski vprašaj

Splošno pričakovanje, da bo beneški se-
staneek prinesel vsaj začasno rešitev avstrij-
skega vprašanja, se ni izpolnilo. Zmeda, ki je
nastala v mednarodni politiki, odkar gre po
polomu razorožitvene konference razvoj vseh
diplomatskih akcij evropskih kabinetov v sno-
vanje različnih nasprotnih blokov, se je s tem
le še povečala. Avstrija ostane slejkoprej od-
prta rana na telesu srednje Evrope.

Uradno sporočilo italijanske vlade o rezul-
tatih razgovorov med Mussolinijem in Hitler-
jem je bilo sestavljeno tako, da so se v prvem
hipu oddahnili tudi tisti, ki sedanji položaj na
svetu gledajo mogoče neupravičeno v najbolj
črni barvi in v kakšne resnične sporazume
sploh več ne verjamejo, ako so sploh kdaj
verjeli. Popolnoma pomirjeni pa so bili
seveda oni, ki so iz zelo tehničnih razlogov dvo-
mili, da bi Italija in Nemčija kljub vsemu pri-
jateljstvu mogli najti kompromis v vprašanju,
ki ju loči bistveno. Zakaj uradna rimska agen-
cija je izjavila, da se oba državnika čisto vje-
mata v tem, da mora Avstrija ostati neodvisna
država in da se mora čimprej vrniti k nor-
malnemu stanju. Sprito skrajno nenormalnega
stanja, ki se je ravno v času beneškega sestane-
ka javljalo v najskrajnejši teroristični akciji
avstrijskih nacionalnih socialistov, ki jih vodi
Berlin, ni bilo mogoče italijanskega komuni-
keja razumeti drugače, kakor da je Hitler
sklenil revolucionarno akcijo svojih somišlje-
nikov v Avstriji ustaviti.

To pa se ni zgodilo. Bombni atentati na-
rodnih socialistov so postali sicer nekoliko
redkejši in manj siloviti, toda prenehali niso,
pač z očividnim namenom, ki nam ga Hitler-
jevo časopisje z zadostno jasnostjo razodeva.
Nemški uradni krogi podajajo k sestanku v
Spru komentar, ki nam pravi, da moramo komu-
nike, kateri je bil sestavljen v Benetkah,
brati čisto drugače nego smo ga prvotno. Da
mora Avstrija ostati neodvisna država, o tem
sploh ni bilo spora, tako skuša dopovedati ev-
ropski javnosti nemški tisk, povratek normal-
ni razmer — tako izvajajo dalje — po po-
meni, da se mora izpremeniti nenormalno po-
litično stanje, ki ga je ustvaril po februarju
mesecu tega leta kancler — Dollfuss... Na-
daljevanje bombnih atentatov v nekoliko omi-
ljeni obliki pomeni torej nekaj opomin Hitler-
ja, naj se Dollfuss pozuri, da izpremeni svoj
kurz v pravico, kakor ga želi nemški „führer“...

To tolmačenje je zelo zanimivo. Kaže
namreč, da se Nemčija nikakor ne misli men-
iti tebi nič Italiji nالجubo odgovodati Avstriji,
ampak da je samó nekoliko izpremenila svojo
taktiko, kako to državo podrediti ciljem svoje
politike. Ni več govora o „Anschlussu“, ne samo
zato, ker je po sedanjih izkušnjah popolnoma
neustvarljiv, ampak tudi zato, ker je narodno-
socialistična notranja politika v Nemčiji od-
bila od sebe pretežen del avstrijskega prebi-
valstva, ki je bil preje za priključitev k Nem-
čiji preje ali pozneje. Nikakor pa hitlerizem
ni opustil načrta, da doseže ta svoj cilj
ovinkov, s čemer bi se izognil kršitvi medna-
rodnih pogojev, po katerih je avstrijska repub-
lika samostojna država. To naj bi se zgodilo
tako, da pride v Avstriji narodni socializem
do večine, nakar bi se seveda čisto legalno no-
tranja in seveda tudi zunanja politika Avstrije
usmerila po navodilih Berlina — torej tako-
zvano izenačenje, po kateri bi Avstriji brez
vsake izpremembe mednarodnopravnega polo-
žaja postali organi del nemškega naroda.
Kam bi na ta način razvoj Avstrijo počasi pri-
peljal, je jasno.

Nemčija zahteva, kakor izvemo iz teh ko-
mentarjev, da naj bi se Avstrija vrnila k pa-
lamentarnemu režimu, to se pravi, da bi mo-
rala razveljaviti ustavo, s katero je bil pro-
glašen brezstrankarski avtoritarni režim, in
razpisati nove volitve, ki bi mogle imeti za re-
zultat narodnosocialistično večino, ali pa vsaj
ustvariti razpoloženje za takozvano črno-ru-
javo večino. Tak kompromis je ponudil Hitler
Dollfussu že januarja meseca tega leta in sicer
naj bi bil znani Habicht postal podkancler,
dva druga člana narodnosocialistične stranke
pa naj bi zasedla ministrski mesti za notranje
zadeve in za javno varnost. Pravijo, da je
Dollfuss takrat resno ugal, ali bi tak kom-
promis morda res ne bil najboljši izhod iz kri-
tičnega položaja Avstriji. Fakt pa je, da tega
kompromisa končno ni sprejel in da ga po
tehnetnem preudarku tudi ni mogel sprejeti, ker
bi ga bili gotovo speljali na led: kdor pozna
Hitlerja, ne more dvomiti o tem, da bi bil tak
kompromis samó izrazil za to, da Dollfussa od-
strani in takó privede do narodnosocialistične
diktature v Avstriji, ki bi se končala z izena-
čenjem avstrijske politike z rajhovo. Bili so
sicer takrat nekateri politiki v taboru krščan-
skih socialcev, predvsem pa v vrstah Heim-
wehra, ki so bili v dobri veri, da bi se v takem
slučaju avstrijski narodni socialisti od Hitler-
jevega vodstva osvobodili, toda Dollfuss je
imel čisto prav, če se taki iluziji končno ni
udal in tudi kompromisu že izpočetka prijazen
avstrijski politiki so izprevideli, da bi bili
s takim sporazumom zaigrali samostojnost Av-
strije.

Danes pa je tak sporazum sploh izključen,
zakaj razmere so se razvile tako daleč, da
nazaj ni več mogoče. Povratek k parlamentar-
nemu večstrankarskemu režimu, ki naj bi na-
rodnim socialistom služil kot most k diktaturi,
je nemogoče. Četudi bi se posrečilo v sporazu-
mu z narodnimi socialisti držati stran od vlade
oziroma od vsakega političnega udejstvovanja
in vpliva marksiste, pa bi danes bilo čisto iz-
ključeno pomiriti s tako kombinacijo ene brez
dvoma široke ljudske kroge, ki so danes orga-
nizirani v takozvani domovinski fronti, ki ima-
jo svojo Schutzcorps in svoje krajevne obramb-
ne in napadalne čete ter so oborožene v Ost-
märkische Sturmsharen ter predstavljajo vo-
jaško moč, katera se nikakor ne bo odpovedala
po diktaturi dosežene moči, tem manj, ker je
ta opora Dollfussovega režima prepričana, in
to danes po pravici, da se svoboda in neodvis-
nost avstrijske države ne da drugače uspešno
braniti in vzdržati. Sprememba ustave bi pri-

Po sklepu konference Male zveze

Bukarešta skozi nemška očala

Samotolažba naroda, ki se čuti popolnoma osamljenega

München, 20. junija.

Bukarešta v nemški luči. Sestanek Male zveze
in stališče Nemčije. Kajti od letos naprej lahko
govorimo o nemškem stališču h konferencam Ma-
le zveze. Nikoli prej, odkar Mala zveza obstoja,
nemška uradna politika ni počastila zasedanja držav-
nikov »prilikaških držav« (Zwergstaaten) s
svojim zanimanjem. Topot pa čutimo, da je nem-
ška javnost globoko vznemirjena in nemško časopis-
je je polno raznovrstnih, nekoliko zmedenih
ugibanj, kaj bodo države Male zveze ukrenile. Ker
živi časopisje večinoma od dnevnih injekcij, ki jih
sprejema od propagandnega ministristva, je ner-
voznost, ki jo izraža, samo odmev nervoznosti v
odgovornih političnih krogih.

Nemčija je osamljena

Kajti največja rešnica v evropski politiki je
ta, da je Nemčija osamljena. Okrog in okrog Nem-
čije se stiska vedno tesneje obroč, ki ga tiho, a
vztrajno kuje francoska diplomacija. Nemčija je
dosegla, da je v svetu zopet sama. To je sicer do-
bro za razne romantične podvige, toda za njen
napredek in obstoj je samotja, v katero je zašla,
strašno dejstvo. Nemške oči, ki so bile obrnjene
proti Bukarešti, so torej iskale v prvi vrsti zna-
kov za to, da države Male zveze v svojih sklepih
obkroževalnega obroča ne bodo sklenile. S ču-
ditim optimizmom se torej trudi ves nemški tisk,
da bi dokazal, kako ravno z bukareške konferen-
co francoska obkroževalna politika ni uspela in kako
obstojačo še nadalje upi, da se bo Nemčija iz svoje
osamljenosti mogla iztrgati.

V tej zvezi je nemško časopisje odkrilo trije:
1. da je bukareška konferenca pečala s predlo-
gom francoske vlade, naj se omogoči zbliza-
nje z Italijo; 2. da se je bavila z vpraša-
njem vzhodnega pakta, ki je tudi fran-
coskega izvora, in 3. da se je pečala tudi z mož-
nostjo, da si pridobi Madjare za svojo po-
litiko — tudi to na pobudo pariške vlade. In v
vseh treh točkah, tako je našlo nemško časopisje,
je Franciji spodletelo.

Francija-Italija-Jugoslavija

V kolikor tiče približanja Italiji, je najbolj ja-
sen »Völkischer Beobachter« v nekem nepodpis-
nem članku iz Belgrada. Glasilo nemške vlade
se je namreč spravilo s čudovito odkritosrčnostjo
nad Italijo, češ, da je napravila na Balkanu in v
Podonavju neodpustljive grehe, ki so omogočili se-
danjo ofenzivno francosko diplomacijo in ki bi
znali Italijo spraviti v položaj, da se bo morala
ukloniti francoskim predlogom o trozvezi med
Francijo, Jugoslavijo in Italijo. »Völkischer Be-
obachter« pa se tolaži, da do tega ne bo prišlo, ne
po zaslugi Italije, marveč zaradi trdnega odklo-
nilnega stališča Jugoslavije, ki noče ničesar sli-
šati o pogajanjih z Italijo, dokler ne bo spre-
menila svoje nasilne politike v Julijski krajini. Bu-
kareška konferenca da je to stališče tudi osvojila.
Torej — tako se tolažijo listi po navodilih vlade —
Italija le ni izgubljena za Nemčijo, ker je ne bo
mogoče vključiti v zvezni sistem Francije.

Vzhodni pakti

Kar se tiče sklenitve »vzhodnega Lokarnac«
(nenapadalne pogodbe med vzhodnimi državami
Evrope po zgledu pogodbe, sklenjene v Lokarnu
v Švici, ki je pomirila zapadne države — op. ur.),
ki ga predlaga zopet Francija, se nemški tisk zo-
pet tolaži, da je nevarnost že mimo. Prav za prav
sili Francija na sklenitev dveh paktov na vzhodu:
prvi bi bil obširen in bi obsegal Francijo, Rusijo,
Malo zvezo, države balkanskega sporazuma in Tur-
čijo, drugi pa bi bil manjši in bi obsegal le Ru-
sijo, Poljsko, Češkoslovaško in Nemčijo, medtem
ko bi Francija njegov obstoj samo jamčila. Kon-
ferenca v Bukarešti je obadva predloga preštudi-
rala, a se za nobenega ni mogla navdušiti — tako

vedla na ta način Avstrijo samo do popolne
anarhije z nedoglednimi posledicami tudi na
mednarodnem političnem polju, čemur se hoče
večina avstrijskega prebivalstva na vsak način
izogniti.

Hitlerjev načrt pa ima danes svojega na-
sprotnika tudi v Mussoliniju, ki kljub temu,
da slej ko prej računa z Nemčijo v svojih
mednarodnih političnih zasnovah, nikoli ne bo
dopustil takega razvoja, ki bi Avstrijo pod vi-
dezom notranjepolitične spremembe odtegnil
njegovemu vplivu in jo spremenil v politično
orodje Nemčije. Naj bo stališče Italije še tako
dvomno in dvolično, na neodvisnosti Avstrije
je Italija tako zelo zainteresirana, ako noče,
da bi Nemčija ogražala njen položaj v Evropi
kot njena neposredna sosedja na njenih naj-
bolj občutljivih mejah, da se mora ob njenem
stališču razbiti vsak še tako indirektni poskus
Hitlerja. Da avstrijske razmere spremenijo
v svoj prid. Četudi se morajo sicer od italijan-
ske diplomacije pričakovati največje dvomno-
nosti, v avstrijskem vprašanju mora biti njena
politika odkrita in logična in zato se ne sme
dvomiti, da je italijanski komunisti o avstrijs-
kem vprašanju, kakor ga je Mussolini razlo-
žil v Benetkah Hitlerju, bil mišljen od Italije
tako, kakor ga je razumela vsa Evropa. Vse to
je dokaz, da sprito nespremenjenega stališča
Nemčije, ki se noče sprijazniti z italijansko
hegemonijo v Avstriji, ostane položaj tako ne-
jasen in poln vseh mogočih možnosti, kakor je
bil do sedaj. In to gotovo ni razveseljivo.

trdi nemški tisk —, ker paktiranje s Rusijo ni
vsem simpatično in ker se nekatere države ne ma-
rajo zameriti Nemčiji, ki francosko-ruske pakte od-
klanja.

In Madjarska?

Glede Madjarske pa je izvedelo nemško časopis-
je, da je obstojal namen tudi Madjarsko pove-
biti v vzhodni pakt in sicer bi morali poslaniki
držav Male zveze v Budimpešti v tem pravcu na-
praviti korake v Budimpešti, Francija bi jih pa po
svojem poslaniku podpirala. Češkoslovaška bi
predlagala po poljsko-nemškem vzorcu desetletno
premirje med CSR in Madjarsko, drugi dve za-
veznici Male zveze pa bi predlagali sklenitev dvo-
stranskih nenapadnih paktov. Dogodki da so de-
kazali, meni »Berliner Tageblatt«, da tudi v tem
oziru francoske želje niso bile izpolnjene, saj je
Mala zveza v uradnem poročilu naglasila, da ob-
žaluje, da se je Madjarska sama izključila iz so-
delovanja v Podonavju. Torej tudi Madjarska, lik
Italiji, ostane izven francoskega zveznega sistema,
tovarišica Nemčije in njena predpostojanka v Po-
donavju.

Tako gleda Nemčija na Bukarešto in se tola-
ži, da je Mala zveza postala vse preveč samostoj-
na v svojih odločitvah, da se ne pusti vpregati več
v tuje vozeve, da skrbi za svojo lastno bodočnost
in da je zaradi tega francoska ofenziva ravno v

Barthou v Bukarešti

Od Prage do Ankare...

Dva za francosko vzajemnost z Malo zvezo pomembna govora

Bukarešta, 21. junija. AA. Svoji je g. Titu-
lescu priredil v zunanem ministristvu svečan ban-
ket, ki so se ga udeležili predsednik vlade Tatarescu
z ostalimi člani vlade, jugoslovanski poslanik gosp.
Antič z gospo, češkoslovaški poslanik dr. Šeba z
gospo, člani diplomatskega zbora in vsi voditelji
strank. Na banketu je imel zunanji minister Titu-
lescu govor, v katerem je pozdravil g. Barthouja
med drugim tudi s temile besedami:

Govor Titulescu

»Mi ljubimo Francijo, ker je postavila svo-
bodo za svoje temeljno načelo in ker je svoje
zunanje delovanje postavila na temelj strogega spo-
štovanja mednarodnih obveznosti, Francija je vedno
razumela, da najboljša sredstva niso v
tem, da se krati človeku svoboda. Lju-
bimo jo zato, ker je v temelj narodnih odnosov
postavila na čelo enakosti vseh narodov in pouda-
rila načelo, da interesov kake države ni moči vo-
diti zunaj njenih meja in zoper njeno voljo. Mi lu-
bimo Francijo, ker postavlja svojo politiko na ne-
omajno spoštovanje mednarodnih obveznosti, zakaj
brez njenega svetlega in čvrstega značaja si ne bi
mogli ne znati organizirati življenja. Ljubimo tudi
vas, gospod predsednik, ker ste prijatelj, ki hrabri
in ki simbolizira v sebi genij svojega naroda. —
Tisto, kar je nekoč veljalo samo za previdnost
Francije, je danes postalo priznan ideal vseh na-
rodov. Varnost ni nobena splošna formula, temveč
stvarnost. Za to društvo so odprta vrata vsem na-
rodom brez izjeme. Če se pa nekateri narodi no-
čejo pridružiti temu prizadevanju, pomeni, da je
za te narode nevarnost manjša kakor za druge in
da po njihovem pojmovanju vojna ne pomeni res-
nične katastrofe. Mala zveza je srečna, da vidi na
čelu tega pokreta Francijo, prvakinjo za svet rešil-
nega pojmovanja. — Mala zveza je bila zmeraj in
bo zmeraj ob strani Francije pri njenem prizade-
vanju za zblizanje med narodi. Naša politika gre
za tem, da našo državo zaščitimo s skupnim ide-
alom ter da žrtvujo svoje lastne interese delamo

za splošne interese. Francija obseva svet in mu
kaže pravo pot.«

Odgovor Barthoua

Nato je povzel besedo francoski zunanji mini-
ster Barthou in v svojem govoru v glavnem
dejal:

Mala zveza vé, kaj hoče in kaj je njena dol-
žnost. Njeno delovanje se od dne do dne bolj krepi
v korist konstruktivnega dela. Vlada francoske re-
publike je vesela vloge, ki jo vaša skupina igra v
zunanji politiki. Enakopravnost v solidarnosti, to je
naš program. Mala zveza ni nikoli prenehala dajati
Franciji svojo podporo. Z vsjo pravico, dragi mi-
nister, smete zahtevati svoj delež pri izgradnji
balkanskega sporazuma, kjer se nahajata naša draga
zaveznica Jugoslavija in vaši zaveznici Grčija in
Turčija. Atenski pakt je nagrada za vaše osebne
napore in za prizadevanje ministrov tistih držav,
ki so ga skupno z vami ustvarile. Ta pakt je po-
kazal Evropi, kako se ravno v državah, kjer je
vojna najhuje besnela, ob neomajni volji njihovih
vlad lahko razvijejo blagodejni plodovi miru. Tako
je od Prage pa do Ankare zagotovljen mir na po-
lagi sklenjenih paktov. Ta mir še bolj utrjuje Dru-
štvo narodov predložen predlog, ki družni v varnosti
vse bistvene pogoje razorožitve.

Barthou pri šelih strank

Bukarešt, 21. jun. b. Danes dopoldne je fran-
coski zunanji minister Barthou konferiral več kot
eno uro z romunskim zunanjim ministrom Titu-
lescu, nato pa je obiskal Dino in Jurija Bratila-
nuja ter voditelja kmečke stranke Mihalakeja. Ob
12 je obiskal ministrskega predsednika Tatarescu,
ob 14 pa na 1 pa ga je sprejel kralj Karel, pri kate-
rem je bil tudi na gala-večerji. Ob 5 popoldne je
bila skupna seja zbornice in senata, ki je bila pri-
rejena na čast francoskemu zunanjemu ministru.
Za to sejo je vladalo velikansko zanimanje in je
prosilo 5000 oseb za vstopnice, izdanih pa je bilo
le 400 vstopnic.

Prelom med Vatikanom in Španijo

Sv. oče je ostro obsodil neiskrenost španske vlade do katoličanov

Zürich, 21. junija. Z. »Neue Zürcher Zeitung«
poroča iz Rima, da se je te dni predstavil španski
zunanji minister Pita Romero sv. očetu in držav-
nemu tajniku kardinalu Pacelliju in jima sporočil,
da prihaja z vsemi poblastili, da sklene konkordat
med Španijo in med Vatikanom. Pita Romero je
ob tej priliki imel običajen nagovor, v katerem je
opisal namen svojega prihoda. Sv. oče pa je po
popolnoma verodostojnih vesteh na Romerov govor
odgovoril z zelo ostrim zahvalnim govorom, v ka-
terem je označil politiko sedanje španske vlade do
Vatika kot »nejasno« in namene Romerovega po-
slanstva kot »nepopolne«. Vatikan je glede Španije

iskren in ničesar ne želi bolj, kot iskrene pomiritve
in iskrenega sporazuma, na podlagi priznanja prav-
ne katoliške cerkve v Španiji. Toda na žalost se
ne more isto trdit o španski vladi. Španska vlada
se trudi, da bi prepričala špansko javnost, da je
Sveta stolica tista, ki sporazum ovira, ker da je
v svojih zahtevah pretirana, kar pa ne odgovarja
dejstvu. In španska vlada ve, da to dejstvo ne
odgovarja. Papežev nagovor je bil tako oster, da
ga katoliško časopisje ni ponatisnilo. Vsled tega
smatrajo v vatikanskih krogih za dognano, da je
Pita Romero v svoji nalogi popolnoma ponesrečen.

Rusija organizira vojsko

Moskva, 21. jun. b. Izšel je dekret, ki sta ga
podpisala Kaljikin in Stalin in po katerem se raz-
pušča revolucionarni vojni svet. Istočasno se se-
danji vojni komisarijat pretvori v komisarijat za
državno obrambo. Na čelu novega komisarijata za
državno obrambo je Vorosilov z diktatorskimi po-
blastili, za namestnika pa sta imenovana Kamor-
nik in Tuhačevski. Uradno se poroča, da je bil
razpust revolucionarnega vojnega sveta izvršen
zaradi tega, da se preobnavlja vojska in mornarica
v bolj gibčne enice.

Nesreča na morju

Oslo, 21. jun. p. Na norveški obali v bližini
Stavangerja je potniški parnik severonemškega
Lloyda »Dresden« naletel na pesek ter dobil
velike poškodbe. Ladja se je kmalu potopila.
Na pomoč ji je prihitelo več norveških ladij, ki se
rešile z rešilnimi čolni vse potnike in posadko.
Zaradi vetra pa se je prevrnil en čoln, v ka-
terem so utonile tri ženske. Pri reševalnih de-
lih je bilo okoli 15 potnikov lažje ranjenih.

Notranja kriza sovjetske Rusije

Ukrajina proti Moskvi

Ukrajinski kmet noče ničesar vedeti o komunizmu. To je dejstvo, s katerim Evropa lahko računa. In ali Ukrajinci hočejo ali ne, vendar njihovo ponašanje odmeva tudi v Zenevi, pa čeprav tej 40-milijonski »manjšini« ni dovoljeno, da bi se pred ZN čul njen glas.

Dejstvo je, da je Ukrajina danes sredi pasivnega odpora proti komunističnemu gospodarstvu Moskve. Kremlj je mislil, da bo udušil kmeta s tem, da ga je stlačil v Kolhoze. Toda Kolhozi na Ukrajini so postali ognjišče odpora proti komunizmu. To je celo boljše sredstvo, kakor pa izoliran odpor kulakov iz prejšnjega časa. Kolhozi se torej bore proti Moskvi. Ker so pobili živino in ker sabotirajo delo s traktorji, so sovjeti prisiljeni, da skrbijo za novo posetev ali z vojaško asistenco, ali pa z letali. Pri tem pa se z leta v leto ponavlja huja lakota.

Suša v letošnji pomladi je polvarila letošnji žetev. Sovjetska vlada to priznava. Ljubčenko, predsednik sovjetske Ukrajine je zato na kongresu Komsovlcev skušal bodriti mladino, da naj vseeno vztraja. Istočasno pa se nadaljuje preganjanje na Ukrajini v velikem slogu. Pravkar se je končal nov proces proti »intelektualcem« s 6 smrtnimi obsodbami, 23 pa so jih poslali na prisilno delo. Proti ukrajinskemu se Moskva že vsa leta bori s smrtnimi obsodbami, z jetami in prisilnim delom. Pred kratkim pa so prišli na novo idejo: 350.000 Ukrajincev so premestili v Rusijo. 500.000 ruskih kmetov pa so maseili v izpraznjene pokrajine in pa v vasi, kjer je prebivalstvo iztrebljeno ali lakota ali pa so vjetstva policija.

Poročila nemških časnikov

V Avstriji pripravljajo novo vlado

Rintelen kancler - Dollfuss poslanik pri Vatikanu - Fey v Pešto

Berlin, 21. junija. Z. Današnji »Völkischer Beobachter« objavlja na prvi strani uvodnik, ki ga je napisal njegov dunajski dopisnik. Nemški časnik javlja, da je vsa avstrijska javnost polna razočanih govorov o novi vladi, o prehodni vladi, ki naj bi na zahtevo Mussolinija izvedla nekatere reforme, ki bi omogočile zopetni sporazum in sodelovanje z Nemčijo, odkar je Hitler v Benetkah izjavil, da odstopi od svoje nemere, da krši avstrijsko neodvisnost. Dopisnik predvsem javlja, da so se nekdanji krščansko-socialni in heimwehrovske zastopniki že zedinili, kakšne naj bodo vladne spremembe, in da je tudi že zvezni kancler dr. Dollfuss pristal. Treba je samo še odobritve Mussolinija. O tem da se bodo razgovarjali pri prihodnjem sestanku med Mussolinijem in Dollfussom. Po tem sporazumu bi postal novi avstrijski zvezni kancler sedanji poslanik v Rimu dr. Rintelen, bivši deželni glavar Štajerske, o katerem je znano, da je bil vedno pristajal sporazuma z narodnimi socialisti in z Nemčijo. Dr. Dollfuss bi postal avstrijski poslanik pri Vatikanu. Major Fey bi dobil tolikanj zaželjeno poslaniško mesto v Budimpešti, medtem ko bi dr. Schuschnigg postal poslanik v Berlinu. V vlado bi vstopilo nekaj »nacionalnih« članov. Dr. Ender, ki je oče nove avstrijske ustave, bi prišel na predsedniško mesto najvišjega računskega dvora, dr. Ramek pa bi bil imenovan za predsednika zveznega sodnega dvora, ki odgovarja prejšnjemu zveznemu državnemu ustavnemu in upravnemu sodišču. Nemški časnikar trdi tudi, da prehajajo Heimwehrovci v trumah k narodnemu socializmu.

Hitler dal »navodila« Habichtu

Monakovo, 21. jun. b. Dopisnik »United Press« poroča, da je inšpektor za Avstrijo, Habicht, imel daljši razgovor z državnim kanclerjem Adolfom Hitlerjem.

Moskva pošilja na Ukrajino neprestano nove propagandiste, ki jih na vasi imenujejo selkor, v lovarnah robkor in v šolah junkor. Toda ljudstvo jih sovraži kot agente in deancijante in gorje mu, kdor na samem pade ljudem v roko. GPU ima vedno polne roke krvavega dela. Ukrajina je seveda za Rusijo življenjskega pomena, saj je njena žitnica. »Izvestja« so še nedavno pisala, da bo za žetev treba poslati na Ukrajino okupacijsko armado najmanj 800.000 mož. Seveda je to neuporabno in domala neizvedljivo. Toda Moskva si ne more pomagati drugače kakor s silo. Zaenkrat je bilo odposlanih na Ukrajino 3000 agentov, da delajo razpoloženje. Toda ti plačanci, čeprav priklenjeni na Leninove teorije in vsi bratje v Marks, so vendar predvsem le ljudje in se zato vsak mnogo bolj briga za svoje lastne interese kakor pa za interese države. Večina teh propagandistov se mirno pusti plačati in potem je vse v redu. Rezultat je ta, da Moskva Ukrajina, na kateri mora neprestano vzdrževati ogromen policijski aparat, zelo drago stane. Nasprotno seveda je pa Ukrajina do mozga izsesana in je boljševiski jarem za njo mnogo težji, kakor pa stane Moskvo ukrajinska zemlja.

Nihče ne more preprokavati, kakšen bo izid tega dvoboja. Nobenega dvoma ni, da bi prva vojna zrušila komunistično gospodarstvo v Rusiji. Toda zaenkrat morejo boljševiki zatirati svoje narode z orožjem in krvjo. Toda če bodo zgledu Ukrajine sledila tudi druga ljudstva, potem se utegne ruski boljševizem že prej, in sicer od znotraj zrušiti. (Po Journal de Genève.)

lom Hitlerjem takoj po njegovem prihodu iz Italije. Pri tej priliki je dobil Habicht nova navodila od šefa nemške države. Kakšna so ta navodila, doslej ni znano.

Dunaj, 21. jun. AA. Zadnjih 24 ur je nacionalnosocialistična teroristična akcija še bolj oživila. Tako na Dunaju kakor tudi na deželi je prišlo do novih atentatov z bombami in peklenjskimi stroji, ki so napravili veliko stvarno škodo. Človeških žrtev ni bilo. Iz raznih krajev poročajo o vseh mogočih sabotežah velikega sloga. Tudi v obmejnih krajih je prišlo do manjših incidentov. Na avstrijsko-nemški meji so se spopadli avstrijski nacionalni socialisti z obmejnimi stražarji. Straže so nacisti prisilili, da se vdajo, nakar so jih aretirale. Tudi po drugih krajih širom vse države so oblasti aretirale mnogo nacionalnih socialistov.

Za obrambo letovišč

Dunaj, 21. jun. p. Uradni organ avstrijske vlade objavlja zakon o varstvu tujskega prometa. Po novem zakonu bodo kaznovani z denarno globo ali z zapornim vsi oni, ki bi bistveno škodovali tujskemu prometu. Dosedanja zakonodaja je bila v toliko pomankljiva, da ni obsegala kazni za dejanja gospodarskega značaja, s katerimi se je lahko jemal sloves avstrijskim letoviščem. Tako n. pr. določa zakon kazni za propagando v inozemstvu proti obisku avstrijskih letovišč. Nadalje vsebuje določila glede obnašanja proti tujcem, ki mora biti vidno, možno pa je poseči po samoobrambi v primeru, če tuje delajo protiaustrijsko propagando. Ravno tako spada med kaznivna dejanja, če se lastniki hotelov itd. ne drže pogojenih taks, cen za sobe, živila itd.

Komunistični nemiri v Franciji

Demonstranti razbijajo tramovje - Politične bitke - 200 aretacij

Pariz, 21. jun. Smoti je priredila v Toulousu skupina komunistov demonstracije. Demonstranti so razbili ulične svetilke in okna na več tramvajskih vozovih. Policiji in mobilni gardi se je naposled posrečilo demonstrante razgnati. Šest demonstrantov so aretirali. Od 200 ljudi, ki so jih v Toulousu aretirali pri nedavnih neredih, so jih obdržali v zaporu 43. Sodisce jih je obsodilo na zapor od 2 do 6 mesecev. Do smotnih neredov je prišlo zaradi shorovanja organizacije »Solidarité Française«. Levičarski demonstranti so bili postavljeni tudi barikado, ki jo je policija s pomočjo orožništva zavzela šele po tretjem naskoku.

Is Lyons poročajo, da je po sestanku, ki so ga sanci priredili komunisti v neki kavarni, prišlo do novih rosnih spopadov med ekstremističnimi elementi in zastopniki oblasti. Strelali so na obeh straneh in je več ljudi ranjenih. Eden med njimi, član mobilne garde, je dobil celo smrtonosno revolverski strel v glavo. Policiji se je s pomočjo mobilne garde naposled posrečilo napraviti red.

Baltik se zbira

Kovno, 21. jun. p. Še ta mesec se sestanejo v Moskvi glavni mestu zunanji ministri Estonije, Latvije in Litve na daljšo konferenco. Ta konferenca je nastala na pobudo litovske vlade, ki želi organizirati sodelovanje baltičnih držav v političnem in gospodarskem pogledu.

Kovno, 21. jun. p. V zvezi z uporom Voldegarasa sta bila danes obsojena na smrt dva sodelavca in glavna voditelja pri uporih. Pri enem, ki je bil visok policijski uradnik, ostane smrtna obsodba v veljavi, dočim je bil drugi pomiloščen na dosmrtno ječo.

Novi nemški poslanik v Moskvi

Berlin, 21. jun. Hindenburg je imenoval nemškega poslanika v Bukarešti grofa Schulenburga za poslanika v Moskvi. Dosedanji moskovski poslanik Nadolny je na lastno prošnjo upokojen. Odklepe Nadolnyja nikakor ne pomeni izpremembe nemške politike do Sovjetov.

Bitha v južni Ameriki

London, 21. jun. p. Kakor poroča Reuter iz Santiaga de Chile, se vrši na ozemlju Chaca sedaj velika bitka med Bolivijo in Paragvajem, pri kateri se bojuje na obeh straneh skupaj nad 50.000 mož. Bitka je v polnem teku in bo odločilna za bodočo usodo vojne med obema državama.

Umori med Makedonci

Sofija, 21. jun. m. Ze tri dni se po Sofiji razširjajo vesti o velikih borbah, ki se vodijo med vojsko in makedonskimi petriškimi okraji. V zvezi s tem se je razširila tudi vest, da je bil v borbah ubit Georgije Nastev, desna roka Vanče Mihajlova v organizaciji VMRO. Vanča Mihajlov se še vedno skrivava in bo po vsej verjetnosti skušal pobegniti v inozemstvo.

Framasoni in kulturni boj v Mehiki

Vera Cruz, junija 1934.

Preganjanje katolicizma se v Mehiki s podvojeno silo nadaljuje. Casopisi javljajo, da je guverner severno-mehikanske države Sonora, Rudolfo Calles zaukazal zapreti vse cerkve in vsem katoliškim duhovnikom zapovedal, da morajo v 12 urah zapustiti deželo. Mnogi verniki so že zbežali na ozemlje Združenih držav. S čim pa guverner utemeljuje barbarsko postopanje vlade proti katoliški cerkvi? Duhovščino dolži, da je povzročila skoraj komplet strik po ljudskih šolah, ki ga je prebivalstvo države Sonora pred kratkim započelo kot protest proti novemu učnemu načrtu. Ta utemeljitev je pa zelo demagoška, ker zamenjuje vzrok z učinkom. Nikakor ni resnica, da je duhovščina hujskala prebivalstvo, da odtegne otroke iz šol, ampak ljudstvo se je spontano uprlo proti popolnoma protikatoliškemu kulturnobojnemu učnemu načrtu, ki ga je Calles uvedel v šole. Sicer pa ni težko uganiti, odkod pihava veter, ako veste, da je Rudolfo Calles sin Elija Callesa, bivšega predsednika Mehike, ki po znanem izreku, da jabolko ne pade daleč od drevesa, nadaljuje očetovo politiko. Gotovo je tudi v Evropi še v spominu doba Callesovega vladanja in takratni krvavi teror proti katolicizmu.

Ime in oseba predsednika Callesa sta bila v Mehiki najtesneje združena s framasonstvom, čeprav listi framasonskih lož vedno kategorično trdijo, da ni nikake zveze med framasonstvom in pa kulturnim bojem v deželi. Framasoni so pač povsod enaki in skrivajo pred javnostjo svoje podzemsko rovanje kakor kača noge. Najbolj zagrizeni framasoni so v javnosti vsak čas pripravljeni tajiti in prisegati, da sploh ne spadajo med framasonske brate. Tako je tudi pri nas v Mehiki. No, in ker sin nastopa dediščino očeta, nam to daje posebno priliko, da pokažemo z nekoliko podrobnejšimi podatki delovanje lože v Mehiki.

V Mehiki deluje nič manj kot 266 lož, ki so porazdeljene med 14 velikih lož pod vodstvom Najvišjega sveta. Ze iz teh številk je mogoče razbrati, kako velik vpliv ima loža v državi. Veliko število velikih lož si samo deloma moremo razlagati iz okoliščin, da ima vsaka zvezna država pravico do lastne velike lože. Vzrok razcepjenosti je v prvi vrsti živahen političen spor med posameznimi vodilnimi framasoni, ki se vsi politično jako vneto udeležujejo, in sicer v različnih političnih strankah. Edini pa so vsi framasoni kljub notranjim političnim sporom v eni stvari: v skupnem sovrastvu do katoliške cerkve.

Mehiška zvezna republika je bila ustanovljena, kakor znano 1823. leta. Od tedaj do danes pa ni bilo nič manj kot 11 predsednikov republike, ki so bili člani lože. Pogledimo samo zadnja leta! Od 1924-1928 je vladal protusilni protosidral Elija Calles, ki je član lože »Helios«; od leta 1928-1930 je bil predsednik Emilio Portes Gil, tudi član lože »Helios«. Od leta 1930 pa je predsednik Ortis Rubio, ki je prav tako član framasonske lože. Ravno pod vlado zadnjih treh državnih predsednikov, ki so vsi trije »bratje« in tudi člani najvišje 33. stopnje, mora katolicizem trpeti neprestano preganjanje. Če bi loža ne imela nobene druge zveze

s politiko kakor to, je nedvoumno dokazano, da je pod zadnjimi tremi framasonskimi državnimi predsedniki bila preganjanja katoliška vera ne samo materijelno in z veri sovražno zakonodaja, ampak da je tudi tekla nedolžna mučeniška kri. Sicer pa je treba poznati program mehiške masonerije, pa hitro vemo, kakšnega duha je. Njihov program je v vseh kulturnih vprašanjih naperjen proti Cerkvi. Ze leta 1833 so izdali svoj »ritus«, kjer beremo: »Boj proti militarizmu in klerikalizmu, boj za civilni zakon in laično svodomiselno šolo«. Masonerija, ki si postavlja takšen program, vendar ne more o sebi trditi, da je nepolitična, da ni kulturno-bojna in protikatoliška! Ta framasonski duh se je posebno očitno izražal, ko je divjal proti Cerki Calles, in se izražal tudi sedaj pod vlado njegovega sina v državi Sonora. Bati se je le, da protikatoliški val ne bo ostal omejen na meje te pokrajine.

Te dni so masonski režimski listi objavili izveček iz tako zvane »modre knjige« svetovne framasonerije, ki je izšla letos na Dunaju in ki menda med drugim skuša politično delovanje mehiške masonerije spraviti iz sveta z naslednjim stavkom: »Vmešavanje v politiko ni le tudi tukaj (namreč v Mehiki) prepovedano masonskim bratom že po njihovih lastnih pravilih, ampak bi bilo tudi radi tega nemogoče, ker so v večini celihah včlanjeni tudi inozemski bratje, katerim ustava strogo prepoveduje vmešavanje v mehiško politiko.«

Kadar se masone napada radi njihovega »svetovnega« in razkrojevalnega političnega delovanja, potem se vodstvo lože navadno takole izgovarja: »Loža kot takšna, kot organizacija ni udeležena pri politiki. Če n. pr. brat Calles kot predsednik zvezne države Mehike preganja katoliško cerkev, potem tega ne dela kot framason, ampak kot politik in državnik... To je naravnost sijajna sofistika, ki dela čast framasonstvu! Katoliška cerkev gotovo ne daje katoliškim politikom političnih direktiv. Toda kadar tak politik nekaj ukrene, kar mednarodnim masonskim bratom ni povšeči, potem nemudoma zavrsi po vsem masonskem časopisu napad na katoliško cerkev in se njo dolži in dela odgovorno za dela poideinga politika, ki se šteje med katoličane. To je pa seveda popolnoma logično!

Sicer se pa tudi ne more vzdržati trditve, da mehiška masonerija kot taka ni zavzela stališča o priliki preganjanja katoličanov in poiznaranja cerkva. Kajti kaj so storile vse velike lože Mehike, ko je njihov brat predsednik Calles divjal v sovražstvu proti katolicizmu? Vse mehiške velike lože so se tedaj združile in se izjavile solidarne s predsednikom, ne morda za mir v deželi ali za uveljavljenje človeških pravic katoličanov ampak v izrazu zaupanja in odobravanja njegov protisrčne politike. Mehikansko protosidralstvo je takrat oficijelno pokazalo svoje kulturno naziranje in pa svoje pravo mišljenje o človeških pravicah. Vse te stvari so še mnogo preveč sveže da bi jih ljudstvo pozabilo in moglo verjeti, da se je duh masonerije v tako kratkem času kakor koli predrugačil.

Spremembe v Romuniji

Bukarešt, 21. jun. p. Komaj so dobro ponehali glasovi o bodočih velikih spremembah v notranji politiki Romunije, so se že zopet začele govorice o bližnjih spremembah, ki so nastale v zvezi s težkim notranjopolitičnem položajem v Romuniji. Romunski kralj Karel je sprejel posebnega dopisnika »Petit Parisien«, kateremu je dal daljšo izjavo, kjer se ne dotika samo romunske zunanje politike, temveč govori tudi o notranjih razmerah. V razgovoru se nahaja več namigovanj, da namerava kralj uvesti avtoritativni režim tudi v Romuniji. V svrhu finančne sanacije napoveduje kralj veliko notranje posojilo v znesku 4 milijard lejev. Del tega posojila bi se moral obvezno vpisati.

Amerika vstopi v MUD

Zeneva, 21. jun. p. Predsednik Roosevelt je danes podpisal resolucijo, v kateri napoveduje vstop Amerike v mednarodni urad dela. Zato je pričakovati v kratkem, da bodo Združene države severne Amerike zaprosile za članstvo v mednarodnem uradu dela. V zenevskih krogih je vzbudil korak USA veliko odobravanje, kar pomeni nov impulz organizaciji ter moralno in gmočno podporo uradu.

Morski roparji na delu

Peking, 21. jun. p. Pred nekaj dnevi so kitajski pirati napadli angleški parnik Shunten ter odpeljali vse evropske poltnike ter nekega bivšega kitajskega notranjega ministra. Angleške in ameriške vojne ladje so sicer razbojnike zasledovale, toda brez uspeha. Sedaj pa poročajo iz Sanghaja, da so razbojniki izpustili vse ujetnike, med njimi tudi tri Angleže, ki se že nahajajo v Sanghaju na varnem.

Železniška nesreča v Franciji

Pariz, 21. jun. AA. Iz Mulhousea poročajo, da se je tam pripetila železniška nesreča. Lokomotiva potniškega vlaka se je zalezela v ograjo na postaji Mulhouse-mesto. Dva vagona je dobesedno stlačilo. Po prvih vesteh je štiri ljudi ubilo, mnogo pa jih je ranjenih. V trenutku karambola je lokomotiva vozila s hitrostjo 38 km na uro. Vlakovodjo in kurjača so aretirali.

Takse za avtobusni promet

Belgrad, 21. jun. AA. Glede oprostite od takse iz tar. št. 101 takse tarife pri avtobusnem prometu je finančni minister sporazumno z gradbenim ministrom odredil, da se izjemno od določbe točke 110 št. 107 taksnega in pristojbinekega pravilnika pri avtobusnem prometu ne računa v osnovno z odnosa takse izredna 10% polna doklada, temveč se ta doklada mora izvesti iz takse iz tar. št. 101 v višini 15%. Na podlagi tega se bo pri obračunavanju te takse v budoče vzela ta taksa od brutto vrednosti voznega listka 25%, oziroma 20% od brutto voznine, od katere pripada državi na račun takse 12%, ostalih 8% pa izredni potni dokladi. Vozni listki se bodo prodajali na davnih upravah, ki bodo takse dohodke knjižile v taknem dnevniku, dohodke od potne doklade pa kot depozit na račun dotične banovine. Nadzorstvo nad izvajanjem teh določb bodo opravljali organi finančne kontrole s podporo policijskih oblasti. Zato bodo banke uprave naložile lastnikom avtobusnih podjetij, da morajo na zahtevo organov finančne kontrole ustaviti svoja vozila, da se bo mogla izvršiti revizija listkov. Kdor bi temu nasprotoval, bo kaznovan z globo 2 do 5000 Din.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 21. jun. m. Pred današnjo sejo Narodne skupščine je bila zopet seja poslanskega kluba JNS, ki so se je udeležili tudi senatorji, ki so člani te stranke. Na tej seji se je, kakor pravi uradni komunik, nadaljevala debata o stališču, ki ga bo treba zavzeti k »ilegalnim« akcijam nekih političnih združenj. Seja poslanskega kluba je trajala do 12.15, nakar se je pričela seja Narodne skupščine, na kateri je bilo predstanih nekaj interpelacij, med drugimi dr. Kožuljeva na predsednika vlade o nezdravih kreditnih razmerah v denarnih zavodih in pri privatnih upnikih. Nadalje se v smislu člena 43 splošnih sporazumov odstopi v pretes odboru za mednarodne pogodbe sporazume rapalski sporazum s končnim protokolom, ki je bil sklenjen in podpisan v Rimu 26. aprila 1924 med kraljevino Jugoslavijo in Italijo. Današnja skupščinska seja je bila nato zaključena in se bo nadaljevala jutri dopoldne z istim dnevnim redom.

Naše letalo čez Ocean

Zemun, 21. jun. e. Eden naših civilnih letalcev se pripravila na velik polet. Preletel bo 20.000 km in bo pri tem pristal samo dvakrat. Letel bo brez pristanka ali čez Atlantik ali pa čez Pacifik. Ta naš pilot, čigar ime se bo objavilo v doglednem času, se pogaja z inozemskimi tovarnami, ki so že mnogim prekocean-skim letalcem dala taka letala, ki jamčijo za 90% uspeh poleta. Če bodo pogajanja z inozemskimi tovarnami ugodno napredovala, potem se bo ta prekoceanjski polet izvršil še letos.

Kongres Društva profesorjev

Belgrad, 21. jun. AA. S sklopem prometnega ministra je dovoljena polovična vožnja na državnih železnicah članom društva profesorjev na mečanskih šolah kraljevine Jugoslavije, ki se udeležijo kongresa društva v Splitu 5. julija t. l. Članom društva, ki so državni uradniki, je dovoljena četrtinska vožnja, drugim članom pa polovična. Ta popust velja od 1. do 9. julija v vseh razredih in vlakih razen ekspresnih.

Osebne vesti

Ljubljana, 21. junija. Diplomirani so bili več raj na juridični fakulteti v Ljubljani: Adamič Zdenka, Faganel Karel in Czerny Igo. — Čestitamo!

Belgrad, 21. junija. m. Jutri popoldne odpotuje v Zagreb, da se udeleži posvetitve novega zagrebskega pomožnega nadškola dr. Stepinca apostolski nuncij msgr. Pellegrinetti.

Belgrad, 21. junija. m. Za pisarniškega uradnika 9. pol. skup. pri okr. sodišču v Krškem je postavljen Josip Kocijan, uradniški pripravnik pri okr. sodišču v Mariboru. Za uradnika 10. pol. skup. pri okr. sodišču v Radovljici je postavljen Nikolaj Trtnik. Premješčen je na okr. sodišče v Radeče Franc Langer, kanclist 9. pol. skup., doslej je bil okr. sodišču v Krškem. — Za upravnega pisarniškega uradnika 10. pol. skup. je premješčen k okr. načelstvu v Odzaci Franjo Urbas, doslej pri okr. načelstvu v Bački Palanki.

Pariz, 21. jun. e. Zdravstveno stanje sovjetskega ambasadorja Dovgalevskega se je zelo poslabšalo. Pričakovati je vsak čas smrti.

Berlin, 21. jun. e. V vzhodnem delu Grube lise gori velik rudnik premoga. Vse delo v re-virju počiva. Gašenje je onemogočeno zaradi nevarnosti eksplozije. Vojaštvo je v pripravljenosti, da bi pomagalo pri gašenju.

Deset ljudi zastrupljenih

V vasi Stari Pavljani v bližini Belovarja se je pripetel skrivnostni slučaj zastrupljenja. Zastrupljenih je deset oseb, od katerih sta dve že umrli v strašnih mukah, ostale pa se bore s smrtjo. Posednik Dušan Bunarevič je prijavil državnemu tožilstvu, da so člani njegove družine ter hlapci, ki jih ima najete, jedli ajdove žgance, ki jim jih je skuhal kuharica Draga Jagodič. Po jedi pa je kar vsem na-

enkrat postalo slabo in so jih takoj vseh deset odpeljali v belovarsko bolnišnico, kjer so jim izpraznili želodec. Med potjo pa sta dve osebi umrli, dočim je stanje ostalih osmih čedalje hujše. Na mesto nesreče se je takoj napotila sodno-zdravniška komisija, ki preiskuje okolnosti zastrupljenja. Rezultate preiskave pričakuje vsa vas z veliko napetostjo, ker splošno sumijo, da gre za nezasiščen zločin.

Izlet v Oberammergau na pasijonske igre priredi »Putnik« v času od 20. do 26. julija t. l. z odhodom iz Ljubljane 20. julija ob 20.45. Cena izleta, t. j. vožnja III. razred brzovlak, vsa oskrba, ogled znamenitosti, Münchena in Salzburga, vstopnina k pasijonskim igram je 1725 Din za osebo. Prijave pri »Putniku«, Ljubljana, do 15. julija t. l.

Velik požar v Vojvodini. V Malem Lidošu pri Novem Sadu je te dni ponoči do tal pogorel motorni mlin, last Daniela Čeloša. Škoda znaša 200.000 Din.

Vkuhanje (konzerviranje) sadja in zelenjave za zimske mesece je sedaj najvažnejše opravilo naših gospodinj. Nov pomnožen in izpopolnjen natis knjižice »Sadje v gospodinjstvu«, ki ga je priredil M. Humeč daje vsaki gospodinj in kuharici obilo važnih nasvetov in navodil, kako ji je ravnati s sadjem in zelenjavo pred vkuhanjem, kako pripraviti sadje in zelenjavo za konzerviranje, kako ji je ravnati s posodo za vkuhanje, s steklenicami itd. V knjigi dobi navodila, kako pridelujemo razne sadne meze, marmelade, sadni sir, sadne sokove, brezalkoholne pijače. Drugi del govori o konzerviranju zelenjave v kislu ali slanici, o konzerviranju s sterilizacijo in neprodušnim zapiranjem v steklenicah ter sušenjem zelenjavi in sadja. Knjiga obsega 100 strani besedila, ima nad 90 slik in več barvnih prilog ter stane nevezana 24 Din, vezana 32 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjigo toplo priporočamo vsem gospodinjstvom, gospod. pomočnicam in kuharicam.

Ljubljanske vesti:

Prah po cestah in nočni mir

Ljubljana, 21. junija.

Bliža se poletna vročina. Prebivanje v mestu bo postalo neprijetno, pa tudi manj zdravo kot pozimi, spomladi ali jeseni. Razbeljeno zidovje in razbeljen kameniti in asfaltni tlak, površ pa še oblaki prahu, ki se vane za vsakim vozilom, pa napravljajo prebivanje v mestu naravnost nezno. Če za zdravega človeka, kaj pa še za bolne ljudi in za otroke.

V Ljubljani tlakujejo že celo vrsto let ceste, najraje z granitnimi kockami. Gotovo je tlakovanje stalo že nekaj deset milijonov. Kdor je pa poznal predvojno Ljubljano, ko so bile skoraj vse ceste tudi sredi mesta makadamske, mora reči, da je bilo takrat desetkrat manj prahu v Ljubljani kot danes. Seveda takrat ni bilo avtomobilskega prometa, ki ceste razruje bolj kot vse drugo. Gotovo pa je, da se je kljub tlakovanju higiena na cestah v zadnjih petdesetih letih ali pa celo desetih letih v Ljubljani strahovito poslabšala. Kaj pomaga tlakovanje, če pa tlakovanih cest ne snajajo in ne vzdržujejo pravilno. Asfaltirane ceste so sploh same sebi prepuščene, da jih izpere dež, kadar ga je kaj. Po cestah, ki so tlakovane z granitnimi kockami, je vse polno usedlin in pa seve špranj med kockami. Pojdi le ob suhem vremenu proti večeru po Šelenburgovi ulici ali pa po Miklošičevi cesti, Dunajski cesti ali pa Sv. Petra cesti, ki so najbolj prometne ljubljanske ceste, boš požiral prah tako, da si boš lahko prihranil večerjo: ozařeje je stalno nasičeno z gostim drobnim prahom. Avtomobili, posebno pa še tovorni avtomobili, drve eden za drugim voseč povprečno 50 km na uro, čeprav je v mestu prepovedana vožnja več kot 15 km na uro! Asfaltirane ceste škropijo škropilni voz enkrat na dan toliko, da so 5 minut nekoliko mokre, takoj po petih minutah pa zopet čisto suhe; ne izpira pa cest sploh nihče! Poleti bodo ljudje spali pri odprtih oknih in požirali oblake prahu še v spanju, ker je v Ljubljani navada, da ponoči dirkajo avtomobili še s pospešeno hitrostjo. Kaj pomagajo protituberkulozni dispanzerji, počitniške kolonije za otroke, goste besede in reklamni sestavki o »lepoti« Ljubljane, če je pa snajžnost po cestah manjša, kot je bila pred 20 leti! Ljubljanci, ki dajo za vzdrževanje cest, če se ne motim, na leto kakih 6 milijonov dinarjev, imajo pravico zahtevati, da morejo v mestu stanovati tudi ob prometnih cestah, saj občina dobi prav do teh cest največ doklad!

Salzburg n. pr. ima skoraj polovico manj prebivalcev kot Ljubljana. Pa so skoraj vse ceste tudi na železniško postajo, ki leži daleč zunaj, asfaltirane in z oljem namazane, da v mestu ni nobenega prahu. Tudi Ilico in Zrinjevac v Zagrebu vzdržujejo čisto drugače kot v Ljubljani Šelenburgovo ulico ali Miklošičevo cesto, ki je ravno letos zaradi

V gnojnici utonila

Ljubljana, 21. junija.

Sodna komisija, ki je obstojala iz preiskovalnega sodnika g. Viktorja Prohinarja in sodnega zdravnika dr. Suherja, se je včeraj popoldne napotila v Log pri Brezovici, ljubljanska okolica. Orožništvo je namreč dobilo od posestnika Franceta Pezdirja obvestilo, da je bila njegova 20 mesečna hčerka Francka nasilno vržena v gnojnico, kjer je utonila, in da nosi tudi znake nasilja odnosno telesne poškodbe. Sodna komisija je kmalu dognala, da ne gre za nikakoli nasilje pri otroku, marveč, da se je deklica, ko je padla v gnojnico, pač opraskala ob zid, da ni bilo pri tem nobenega nasilja.

V ponedeljek popoldne je posestnik Pezdir odšel k sosedu pomagat pri nakladanju mrve. Starši so pustili otroke, stare od 20 mesecev do 10 let, brez strožjega nadzorstva doma. Otroci so se igrali okrog hiše na dvorišču. Najstarejša Anica je šla okoli 16 v kuhinjo. Ko se je čez nekaj časa vrnila, ni bilo več Francke. Iskala jo je in našla naposed truplo v gnojnici. Klicala je na pomoč. Sosedje so potegnili Francko iz gnojnice že mrtvo. Tudi umetno dihanje ni nič pomagalo. Oče se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi pomanjkljivega nadzorstva otrok.

Pri boleznih srca in poapnenju žil. nagnjenosti b krvavitvam in napadib kapi zaisigura »Frans Jeselovec« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora.

Kaj pravite?

Zadnjič sem govoril z neko žensko v eni ljubljanskih trgovin. Prišla je v Ljubljano, ker so jo klicale neke oblasti. Revica je skoraj jokala, ko je pripovedovala, da jo stane vožnja toliko, kolikor zasluži ves teden v tovarni. — »Po čem vas pa plačajo v tovarni?« — »Po dinar in pol na uro! Vsak petek pa mi odtrgajo še za bolniško blagajno. Še srečna sem, ako me vodja našega oddelka ne kaznuje še za kakšno pomanjkljivost. Kasni pa so hude in za vsako malenkost nas tovarna kaznuje! Še kar srečna sem, ako dobim za deseturno delo dobrega kovača na dan!«

Na jugu, doli v Bosni in v Dalmaciji pa so stvari še hujše. Pripovedujejo, da zasluži recimo bosanske delavke za deseturno delo le kakšnih 5 Din na dan.

Ako bo šlo tako dalje, bo sčasoma vsa država ena sama velika revščina, narod bo narod pravih sestrancev, sredi katerih se bodo košali reški podjetniki, ki so z izmaganjem delavcev, posebno pri delu zaposlenih otrok in žensk, napočili bogastvo. Tožijo o krizi, tožijo, da kmet ne more ničesar prodati, ne trgovec, ne obrtnik. Komu naj ti prodajajo, če pri nas zasluži ženska za deseturno delo kovača na dan, na jugu pa še manj! Tu so korenine zla, tu je temelj sedanje krize!

Koledar

Petek, 22. junija: Ahacij, mučenec, Pavlin Nol., škof.

Solnce stopi v znamenje raka ob 3.48. Začetek poletja. Najdaljši dan in najkrajša noč.

Novi grobovi

† Pri Sv. Juriju ob Taboru so pretekli tork pokopali gospo Elizabeto Lesjak, ki je preteklo nedeljo mirno v Gospodu zaspala. Svoje dolgotrajno bolezen je potrpečljivo prenašala. Blaga pokojnica je bila daleč naokoli znana kot dobra mati in gospodinja ter velika dobrotnica revežev. Zato jo je Večni povzal k Sebi po zasluženem plačilo. Naj bo Večni sodnik njeni duši bogat plačnik. Zalujočim svojim, posebno sinu g. kaplanu Dragu, naše globoko sožalje!

† Na Zidanem mostu je mirno v Gospodu zaspala gosta Marija Pavlič, mati narodnega poslanca g. Alojzija Pavliča. Dosegla je starost 74 let. Pogreb bo v soboto ob 9 zjutraj. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Kranju je v sredo v 77. letu starosti umrl g. Primož Zontar, orožniški stražmojster v p. čebelar in posestnik. Pokopali ga bodo v soboto ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim svojim naše globoko sožalje!

† Na Viču je umrl g. Ladislav Novak, posestnik, trgovec in gostilničar. Pogreb bo danes ob pol 7 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Imenovani so na svoja prva službena mesta: Alojzij Bratuša za kaplana v Laškem; Franc Krizan v Grižah; Franc Murko na Bizeljškem; Franc Pečar v Vidmu ob Savi; Ludovik Prelog v Smartnem pri Velenju. — Za revizorja pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je postavljen Vincenc Holman, dosedaj kaplan v Laškem; za provizorja k Sv. Antonu na Pohorju pa Matija Krevh, doslej kaplan pri Mali Nedelji. — Prestavljen je kaplan Franc Glavnik od Vidma ob Savi k Sv. Vidu na Planini; Jožef Varga od Sv. Vida na Planini k Sv. Jurju v Slov. Krajinu. — Za provizorja pri Sv. Križu na Slatini je imenovan kaplan Lojze Sundeč.

— Nov namestnik državnega tožila. Za tretjega namestnika državnega tožila v Ljubljani je imenovan s. o. s. gosp. Branko Goslar, ki je letos vodil posle II. civilnopravnega oddelka pri ljubljanskem okrajnem sodišču, poprej pa je bil pri

istem sodišču kazenski sodnik. Gosp. Goslar je že pred leti fungiral kot namestnik državnega tožila ter se je izkazal kot dober pravnik in temeljit poznavalec kriminalnih zadev. Pozneje je bil premeščen k okrajnemu sodišču na Vrhniko in od tam v Ljubljano. V včerajšnje belgrajsko poročilo o imenovanju namestnika državnega tožila se je vrnila napaka pri telefonskem sprejemanju.

— Iz sodnijske službe. K okrajnemu sodišču v Mariboru je dodeljen novoimenovani sodni pripravnik gosp. Cvrtin Otmar, ki je doslej prakticiral pri ljubljanskem okrajnem sodišču. — Jetniški paznik v Celju Jakob Lednik je napredoval v I. skupino zvančnikov, v II. skupino zvančnikov pa: Markič Anton, zvančnik v Logatcu, Josipina Lumpert, zvančnica v Crnomlju ter jetniška paznika pri okrajnem sodišču v Mariboru Brišnik Fran in Leskovar Josip. V I. skupino služiteljev sta napredovala: Anžlovar Stefan pri okrajnem sodišču v Celju in Klemenčič Ivan v Kamniku.

— Promocija. V Gradcu je promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Simon Zaletel iz Krizev pri Trzinu. Čestitamo!

— Iz vojaške službe. Odrejeni so na službo v poveljstvo ljubljanskega voj. okrožja konj. poročnik Ilija Nikolič, in k istemu poveljstvu topniški podporočnik Franjo Košnik; za ordonančnega častnika poveljnika dravske divizijske oblasti konjeniški kap. I. razr. Predrag Stefanovič; za pobočnika poveljstva pehote dravske divizijske oblasti peh. poročnik Vukoman Pušelj; na službo v štab 13. planinskega bataljona veterinarski pomočnik IV. razreda Vladimir Deželič in na službo v štab 16. topn. polka veter. pomočnik Davorin Kalinšek. — Imenovani so za poveljnika 14. topn. polka topniški polkovnik Fran Pogacar; za poveljnika 31. topn. polka topn. polkovnik Franjo Dolaič; za pomočnika poveljnika 8. topn. polka topn. podpolkovnik Peter Kiler; za pomočnika poveljnika 19. topn. polka topn. podpolkovnik Oskar Časka; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. divizionja 25. topn. polka kap. I. razreda Ivan Kurelec; za vršilca dolžnosti pomočnika poveljnika avto-poveljstva ministarstva vojske in mornarice konj. major Peter Pokorn; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Dalmacija« kap. fregate Anton Klinar in za vršilca dolžnosti poveljnika morn. opazovalnega poveljstva kap. korvete Metod Pirč. — Napredoval je vstevši od 17. decembra 1929 za nižjega voj. uradnika II. razreda ekonomske stroke nižji voj. uradnik III. razreda Franjo Jančak. — Topniškemu kap. I. razreda Slavku Paru se računa sedanjí čin od 9. oktobra 1933.

Ostale vesti

— Zanimanje za kongres katehetov, ki bo v Mariboru od 2. do 6. julija, raste. Priglašencev je že precejšnje število. Da ne bo nejasnosti, opozarja pripravljalni odbor, da te konference niso namenjene zgolj poklicnim katehetom, marveč vsem duhovnikom, ki se zanimajo za vzgojna in katehitična vprašanja. Dobrodošli! Priglasje sprejema priprav. odbor: Deško semenišče, Maribor.

— Razpisani sta župniji Dobrava pri Kropi v radovljiški dekaniji, in Preloka v semiški dekaniji. Prošnje do 15. julija 1934 na škofijski ordinarijat.

— Razpis župnije. Do 29. julija je razpisana župnija Sv. Peter pod Sv. gorami.

— Tiskovna pravda. »Slovenski Narod« je na čelu lista objavil sodbo okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 1. junija 1934, s katero je bil na tožbo zasebnega tožila ing. Mate Abseca obsojen odgovorni urednik »Slovenskega Naroda« g. Josip Zupančič na 1200 Din denarne kazni in na plačilo 500 Din odškodnine zasebnemu tožilu ing. M. Abseca, ker je dne 4. novembra 1933 objavil sledeče besedilo: »Nekaterim rovarjem, ki se ne morejo mirovati, bi bilo treba stopiti energično na prste. Dovolj je bilo zapeljevanja že pred volitvami, sedaj pa hočemo le mirno in resno delo brez vsakega natolevanja in protidravnega dela. Upamo, da bodo oblasti z vso energijo preprečile delovanje ljudem, ki so radi svoje zagrozenosti in protidravnega delovanja že bili celo odpušteni iz državne službe, pa mislijo sedaj zopet najti pot v javnost s hujškanjem po deželi med našimi dobrimi in pošteniimi kmetovalci!« — v čemer je meril predvsem na zasebnega tožila. Zagrešil je s tem prestopke zoper čast po členu 52. zak. o tisku, ker je z inkriminiranim besedilom o zasebnem tožilu nekaj neresničnega priobčil, kar utegne škodovati njega časti, dobremu imenu in njegovim gospodarskim interesom.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri bolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odvajalno.

— Matura na III. državni gimnaziji v Ljubljani. Pri višjih tečajnih izpitih je predsedoval ministrski odposlanec dr. Veselin Čajkanovič, univ. prof. iz Belgrade. Zrelostni izpit so napravili: Bartaky Zoltan, Berden Pavel (oprosčen ustnega izpita), Borštner Marijan, Čuk Otmar, Dolenc Matjanko, Fux Miran, Gjuvan Jožef, Glavač Franc, Hočevar Anton, Hočevar Jurij, Horvat Alojzij, Illovat Vladimir, Jenko Karel, Jermol Ladislav, Jesenko Anton, Karba Dušan, Komac Boris (oprosčen ustnega izpita), Korošek Viktor, Korun Saša, Košak Karel, Linke Anton, Mahkovec Rihard, Majdel Vladimir, Malovrh Viktor, Milčinski Lev, Petročnik Ivo, Pucko Vinko (oprosčen ustnega izpita), Reichler Saša, Skaberne Ljudevit, Smerdu Egon, Strah Stanislav, Šivic Gustav, Tavčar Bojan, Vrankar Pavel, Zebre Svetozar (oprosčen ustnega izpita), Žigon Uroš, Urh Maks (privatist), Podvršič Albin (privatni dopolnilni izpit). Popravni izpit v avgustu bodo delali 4 kandidati. Na leto dni dni bi jih nihče odklonjen.

— Izlet v Prago za 700 Din bo 13. julija t. l. Prijavite se takoj pri »Putniku« v Ljubljani. V ceni je všteta vožnja, oskrba na ladji in potni list, (7038)

Rdeči in zeleni enako vredni

Kljub slabemu vremenu je vladalo med ljubljanskim sportnim, pa tudi ostalim občinstvom razmeroma zelo veliko zanimanje za ljubljansko sportno senzacijo, za nogometno tekmo med policijskimi uslužbenci in nameščenci ljubljanskega mestnega dohodarstvenega urada. To zanimanje je potrdil tudi prav zadovoljiv obisk.

Prireditve se je vršila pod pokroviteljstvom upravnika ljubljanske policije g. Kerševana in ravnatelja mestnega dohodarstvenega urada g. Zupana, ki sta bila tudi osebno navzoča. Poleg njih pa so pokazali svoje zanimanje za nogometni sport naših policijskih uslužbencev in nameščencev dohodarstvenega urada in so počastili tekmo z osebnim obiskom tudi zastopnik bana inšpektor dr. Guštin, mestni načelnik in župan g. dr. Dinko Puc, policijski svetnik g. Pestevšek, poveljnik varnostne straže g. Gril, nadzornik mestnega dohodarstvenega urada g. Fortič i. dr.

Tekma je bila precej ostra in napeta ter je nudila nebroj krasnih kombinacij in mojstrskih izpadov pred nasprotniški vrati. Napetost in zanimivost igre pa so prav posebno stopnjevali še množestveni navdušeni »drukarji«, katerih temperamentnost je igralce naravnost poživila. Prvi polčas je pokazal premoč policije, ki ga je zaključila z rezultatom 1:0 v svojo korist, v drugem polčasu pa so zeleni izenačili na 1:1 in s tem tudi postavili končen izid tekme.

Po tekmi se je vršil prijateljski sestanek obeh moštvo in njihovih simpatizerjev v prostorih gostilne Kačič, kjer se je razvila ob zvokih godbe, ki je sodelovala prej tudi pri tekmi, prijetna in nepriljudna zabava. Na naslov obeh moštvo in obeh stanov je bilo izrečenih več iskrenih zdravil. Tekma pa je zabeležila tudi v gmetnem pogledu prav lep uspeh, kar je tembolj hvalevredno, ker je dohodek prireditve itak določen za dobrodelne namene.

Tel 31-62 KINO KODELJEVO Tel 31-62

Danes ob 20.30 dvojni spored: sportni film »BOJ« in detektivski film »SHERLOCK HOLMES«

Obnova fasade Ljudske posojilnice. Lepo in razkošno fasado Ljudske posojilnice na Miklošičevi cesti sedaj obnavljajo. Delo zahteva precej izvežbanosti, ker ima fasada polno okrasja in plastičnih ornamentov. Obnovitvena dela izvršuje Ljubljanska gradbena družba.

Letošnji vojaški pregled živine in voz bo v četrtek, dne 5. julija, točno ob pol osmi uri zjutraj, na Ambroževem trgu, kamor bo treba pripeljati vse, doslej še nepregledane konje in vozove, za katere lastniki še nimajo vojaških knjižic. Vsi taki lastniki iz Ljubljane naj se najkasneje do konca tega meseca zglašajo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu štev. 7/L, soba št. 3, kjer naj prijavijo svoje, doslej še nepregledane konje in vozove. Prijaviti se morajo tudi nastale spremembe kakor: prodaja, nakup, zamenjava, pogin itd.

ZAHVALJUJEM se gospodu primariju dr. J. Pogačniku, ki je z večjo operacijo in skrbnim zdravljenjem povrnil zdravje moji ženi, kakor tudi osebju III. oddelka, ki ji je ob boleznih s skrbno potrebo stalo ob strani. Bog povrni!

Dr. K. Capuder.

Komunističen proces. Ker je razprava proti 31 komunistom tajna in je navzočih le 6 zaupnikov, imenovanih od obtožencev, je vsako podrobno poročanje prepovedano po določilih kazenskega zakona. Obravnava traja že peti dan. Pričela se je v ponedeljek, 18. t. m. pred velikim senatom, ki mu predseduje s. o. s. g. Adolf Hudnik. Prvotno je bilo obtoženih komunistične propagande in udeležbe pri tajni komunistični organizaciji 32 oseb, proti enemu obtožencu pa je bila obravnava izločena. Do včeraj popoldne je trajalo zaslišanje obtožencev, nato so bile zaslišane priče. Povabljenih je 6 obravnavi nad 15 prič. Obravnava se vrši v nekdanji porotni dvorani pri zaklenjenih vratih. Proces bo trajal še ves teden. Sodba bo najbrž objavljena prihodnji teden. Obtožbenica brani 12 obtožnikov.

Pred sodiščem izgubljena denarnica. V sredo je neka deklica našla pred justično palačo usnjato, že močno obrabljeno denarnico z manjšo vsoto denarja in nekaj tobaka. Vse kaže, da je denarnico izgubil revnejši človek. Lastnik denarnice naj se javi pri vratarju justične palače, kjer jo bo dobil nazaj.

Slovo Maribora od p. Pavla

Maribor, 21. junija.

Peti iz vrst lavantinske duhovščine je bil veliki pokojnik p. Pavel Potocnik, ki je bil v tem mesecu izročen materi zemlji. Obdavska prestolnica se je danes na iskren način poslovila od svojega don Boska — pod to označbo je bil blagopokojnik v Mariboru splošno znan, ker je vse svoje tvorne sile, voljo in blago srce posvetil oblikovanju mariborske katoliške mladine. Današnja udeležba ljudskih množic je potrdila, da je p. Pavel vse dni svojega življenja živel s to množico, z njo sočustvoval in ji bil dober svetovalec. Takega pogreba Maribor že dolgo ni videl. Pred franciskansko cerkvijo je valovala množica in prehajala v gostem špalirju skozi mesto tja preko državnega mostu. Na franciskanskem pokopališču je že celo uro pred pogrebom čakal spreved večti-sočlagve množice, ki je zavzela prostrani prostor pred arkadami. Vsa ta množica je z ganotjem in s solzami v očeh sledila sprevedu, ki je bil najsajnejše priznanje idealizma in delovanja pokojnega p. Pavla. Potem, ko je stolni prošt dr. Maks Vrabec opravil blagoslovitvene obrede, se je razvil impozanten spreved iz franciskanske cerkve po mestnih ulicah. Celu spreveda je bilo že davno na državnem mostu, ko se je jela pomikati duhovščina iz pred franciskanske cerkve. V sprevedu so korakali učenci krčevinske šole z učiteljstvom. Sledila so društva in organizacije, ki jih je pokojni p. Pavel ustanovil in jim je bil ves čas skrben oče in voditelj. S prapori na čelu so korakali člani prosvetnih društev Krčevine, Košakov, Melja, nadalje Marijina družba za matere, Apostolstvo mož in fantov z gorečimi svetočami, Katoliška akcija za franciskansko župnijo, Krščanska ženska zveza, godba »Danice«, ki je med sprevedom evirala žalostinke, osebe jetnišnice, kjer je bil rajniki za kurata, usmiljenke, šolske sestre, potem pa bogoslovci, okoli 40 duhovnih sobratov, kanoniki s stolnim dekanom dr. Čukalo na čelu, za njim stolni prošt dr. Maks Vrabec, ki je vodil spreved ob asistenci p. dr. Stanka Aljačiča, p. Ruperta Suhača, trojanskega gvardijana p. Ernesta Jenka in gvardijana mariborskega franciskanskega samostana p. dr. Herica. Krsta pokojnika je bila pokrita s cvetjem, v spremstvu pa so nosili člani društev vence. Med številnimi

venci je vzbudil posebno pozornost ogromen, velik vence društva »Danice« z napisom: »Poslednje cvetje najzaslužnejšemu ustanovitelju in voditelju Narodnega glasbenega pevskega društva »Danica« ter krasni venci Apostolstva mož, Katoliške akcije, Marijine družbe za matere in drugih. Za krsto so korakali odlični predstavniki mariborskega javnega življenja in ogromne množice meščanov, okolčanov in kmetov.

Na pokopališču.

Medtem ko so se množice v sprevedu bližale Pobrežju, so napolnili prostrano božjo njivo novega franciskanskega pokopališča novitose, ki so dospeli tja pred sprevedom čez brod v Melju. Komaj so se zvrstili ljudje in napravili prostor za pogreb. Krsto s p. Pavlom Potocnikom so spustili v grobnico oo. franciskankov pod arkadami. Blagoslovil jo je in pogrebne molitve opravil stolni prošt dr. Vrabec, ki se je nato obrnil proti zbrani množici ter ji ob odprtem grobu spregovoril o pokojniku krasne besede, ki so vsem segle globoko v srce ter privabile solze v neštivilne oči. V imenu ostalih društev se je poslovil v toplo občutenih besedah od pokojnika bivši poslanec Fr. Žebot. Iz njegovih besed je prihajala resnična žalost, videla se je globoka izguba, ki se je vsi zavedajo. Obljubil je pokojniku, da bodo njegovi sodelavci izpolnili njegovo poslednjo voljo, ki jim jo je izrazil malo pred svojo smrtjo kot svojo oporoko: skrbeti in delati za društva in organizacije, ki jih je rajnik ustanovil. V imenu učiteljstva krčevinske šole je izrekel pokojniku zadnje slovo šolski vodja Cvetko ter naglasil lepo sožitje, ki je vladalo na šoli, kjer je bil pokojnik 12 let katehet. Velike so bile njegove zasluge na šolskem, vzgojnem in narodnem polju in njegova ljubezen do mladine, tako da je naziv mariborski don Bosko povsem upravičen. Ljubko je bilo slovo mladih učencev krčevinske šole. Še pesem žalostinka, ki je privlela iz mladih grl krčevinskih šolarjev, in nato je zasvirala v zadnje slovo godba »Danice«, ki jo je pokojnik sam ustanovil, nagib zastav nad odprtim grobom in dež cvetja in šopkov, s katerimi je zasula mladina zadnje počivališče, nato pa se je zaprla nagrobna plošča nad zemskimi ostanke p. Pavla — mariborskega don Boska, ki bo trajno živel v spominu mariborskega ljudstva.

□ **Koncerti Slavka Lukmana.** Te dni se je vršil v kazinski dvorani koncert, na katerem se je predstavil prviš širši javnosti mariborski pevec Slavko Lukman. Prvi nastop je prinesel dokaz, da se razvija pevec v izvrstnega tenorista z dobro glasovno podlago, ki kaže znake solidnega šolanja in velikega naravnega pevskega in muzikalnega daru. Nastopil je z obsežnim, razmeroma zelo težkim sporedom opernih arij in pesmi. Poleg pevca je nastopil kompozitist in harfenist Niki Mostler z nekaterimi skladbami na harfo, trio gospe Pegelau (violina), Groger (čelo) in Mostler pa je bravurozno odigral nekaj komornih skladb. Pevca je spremljala na klavirju gospe Srebra. Koncert je bil zelo dobro obiskan ter so želi nastopajoči, zlasti še Slavko Lukman, pri poslušalcih nedeljeno priznanje.

□ **Iz kaznišniške službe.** Za knjigovodjo-prilavnika je nastavljen v tujakšnji moški kaznišnici Andrej Jug, absolvent drž. trg. akademije v Mariboru. — V kaznišnico v Požarevcu je prestavljen paznik dnevnika Stanislav Blagojevič, na njegovo mesto je prišel iz Požarevca paznik služitelj Branislav Jovanovič.

□ **Iz gledališča.** Na novo je angažiran pri tujakšnji gledališču Milan Kosič iz Celja. Tudi je gledališka uprava v pogajanjih z gospe Severjevo radi angažirana v novi gledališki sezoni.

□ **Kolodvorska restavracija** se je na novo preuredila in prenovila. Prenovljena dela je vodil inž. Hinterlechner, izvršilo pa jih je osebje tujakšnje drž. železnice. Na novo opremljeni in z okusom preurejeni prostori dajejo restavraciji privlačno sliko ter nudijo vso komfortno udobnost. Zeleni bi bilo, da se čimprej otvorijo tudi prostori drugega razreda, ki so še edno zapuščeno, ki so pa tudi na novo preslikani in prenovljeni. Tako imamo v Mariboru zopet nov, lep lokal, ki bo tudi v obeh tujcev našel priznanje in pohvalo. Upati je, da si bo kolodvorska restavracija v večjih rokah g. Alojzja Majcena, novega najemnika, pridobila svoj stari sloves in priljubljenost.

□ **Pravniški sestanek v St. Ilju.** Mariborski pravniški prirejajo vsako leto svoj sestanek, ki se bo letos vršil v nedeljo, 24. junija, in sicer v St. Ilju.

Kulturni obzornik

Kulturni stiki med severnimi in južnimi Slovani

Bratislava, v juniju 1934.

Na mladi univerzi bratslavski deluje kot lektor srbohrvatskega jezika prof. Risto Kovjanec. Šel sem ga poiskati na slavistiko, a ga ni bilo tam. V stisnjenih prostorih filozofske fakultete, ki zavzema polovico stavbe, a drugo polovico prepušča dekliškemu liceju, je stisnjena tudi slavistika. Pregledujem katalog knjig in skušam v glavnem ugotoviti, koliko slovenskih knjig ima slavistična stolica Univerze Jana Komenskega v Bratislavi. Ljubljanska slavistika je primeroma dosti zalozena tudi s knjigami iz slovaškega slovstva, a končno moramo biti zadovoljni tudi s tem, kar ima bratslavski. V čitalnici ima več znanstvenih revij. Univerzitetna čitalnica ima več znanstvenih slovenskih revij in tudi leposlovni »Lj. Zvon«, a kaj to pomaga, ko sem pa vse te revije — razrezal tebe jaz. Na bratslavski slavistiki deluje profesor Wollmann kot profesor slovenskih literatur in je napisal tudi obširno knjigo o »Slovenski drami«. Zato pač toliko dramskih del v slavistični knjižnici Govekar ima tu vse svoje dramatizacije. Pregledj ima le dramo »Azazel«, Finžgar svoje drame, še Cankarjev prevod Shakespearevega Hamleta je tu in štirje župančičevi prevodi Shakespeareja. Prozo predstavlja največ Cankar, pet prvih zvezkov Izidorjeve izdaje, potem še Jurčič in nič več. Tudi Prešerna imajo v več izdajah in Askerca in Gregorčiča in Kidričeve knjige in Grafenauerjeve. Torej nekaj knjižnica ima, žal da knjige pogosto ostanejo le v predalih, pa kaj, saj se tudi ljubljanska slavistika ne more ponašati z velikim zanimanjem za slovaško slovstvo. Je med nami še veliko besed, a manj dejanj.

Profesorja-liktorja sem našel na njegovem domu; zavrnil je moje prošnjo za uradni razgovor in sva se potem kar tako nekaj pomenila, zato tudi to, kar sledi, ni noben interview.

»Kakšne uspehe imate s svojim srbohrvatskim kurzom na univerzi?«

»S tem morem biti popolnoma zadovoljen. Do predani je za vsakega slavista bilo obvezno poslušati kurze iz treh slovenskih jezikov. Srbohrvatski lektorat obstoji tu od leta 1927, ko sem jaz prišel sem. Ta lektorat je bil ustanovljen kot rekompenzacija za lektorat češčine na naši slovenski univerzi. Že do predani je kurz srbohrvatskega jezika imel največ slušateljev — bil je takoj za francoskim jezikovnim kurzom po številu obiskovalcev. Prav tako tudi sedaj, ko slavisti poslušajo tri semestre samo en slovenski jezik, je srbohrvatski kurz najbolj obiskovan. Število slušateljev se je vrtilo med 20 do 50. Težave so s cirilico. A pomisliti moramo, da prav učenje cirilice ima svoj veliki pomen tudi v ČSR! Saj Rusini v Podkarpatski Rusiji pišejo s cirilico. Uspehi mojih kursov radi kratkotrajnosti ne izkazujejo obdobja vrednih uspehov.«

»Zdi se mi, da so študenti preobremenjeni. Na filozofiji ima vsakdo po dva predmeta, n. pr. slovaščino in nemščino ali francoski jezik s slovaškim itd.«

»To je nesporno res! A kolikor jaz tu že sedmo leto opazujem slovaško mladino, se mi zdi, da je ta mladina tudi precej komoda. Ni v njej borbosti. Vi Slovenci kakor Čehi ste nepopisno trdoživi, delavni in malozahtevni. Vi ste narod drobnega dela — v tem ste nam Srbom v zgled. Mi Srbi smo narod širokih gest, velikih nacionalnih in političnih koncepcij, v nas je vitalnost, ki si išče širokega razmaha. Slovaki niso narod širokega poleta a tudi ne drobnega dela. Oni znajo živeti! Da, živeti! Nič ni v tem volje.«

»Ne, ne,« sem se temu uprl. »Jaz zavidam Slovkom, da znajo tako živeti. Res, oni živijo! Živijo! Ali ni v tem velika volja in vitalnost? Mogoče se je po vojni preveč nalog zvalilo nanje in ne morejo vsemu kaj.«

»Konkurence nimajo nikakšne,« me je dopolnil g. lektor. »Njim, mladim Slovkom, so pota odprta še na vse strani. Ni se jim še treba bori, kakor se mora Slovenec tepsti za svoje mesto. Oni še morejo lažno živeti.«

»Ali mislite,« sem se vrnil k prejšnji temi

Radost na zraku in soncu Vam daje NIVEA

Pred sončenjem morate nadgrniti svoje telo s Nivea kremo ali Nivea oljem. S tem zmanjšate

nevarnost sončarice, obenem pa dobite krásno brenasto barvo kože.

Nivea na zraku in soncu!

resnici preko meje ter kupil v naši državi konja. Poskusil ga je prebiti preko meje v bližini Libelič. Pri tem nočnem pohodu pa ga je zasabil granatir, ki je zahteval, da se ustavi. Coffi pa je nasprotno konja pogajal v dir ter poskušal srobo v beg. Meja je streljal za begunom, pa ga je zgrešil. Vendar pa je strel opozoril sosednjega stražnika, ki je pripazil ter zagledal beguna. Ta stražnik je bolje meril ter zadel s prvim strelom Coffi v pleča. Strel je vrgel jezdeca s konja. Žival je preplašena zdivjala naprej in prekorčila mejo, dočim je njen gospodar obležal na naši strani meje s prestreljenimi prsmi mrtve.

□ **Smrtina žetev.** V Strossmayerjevi ulici je umrla zasebnica Pečar Angela, stara 86 let. Rajnica je bila rodom iz Trsta. — V Kamniški 5 je umrla gospa Ana Černohorsky, vdova po zdravniku, stara 72 let. — Naj počivata v miru!

□ **Popolnoma oproščen.** Lani 20. decembra je obsojil mariborski senat 63 letnega posestnika Fr. Dolinska iz Grajene radi prekorajenega silobrana na leto dni strogega zapora. Dolinske je v obrambi zabol del zela Franca Kolariča ter ga usmrtil. Stol sedemorice je sedaj oprostil Dolinska vsake krivde in kazni.

□ **Pravična razsodba.** Mariborski senat je izrekel večerj razsodbo, ki bo za presojo sličnih primerov principelne važnosti. Obsojil je dvoje pohotnežev, ki sta zlorabila in okužila mlado dekle in sicer enega na dve leti robije in tri leta izgube častnih pravice, drugega pa na 14 mesecev robije in dve leti izgube častnih pravice.

Celje

Višji in nižji tečajni izpiti na drž. realni gimn. v Celju, ki so se vršili pod predsedstvom min. odposlanca, prosv. inspektorja v p. gosp. dr. Stanka Bevka, so končani. V času od 14. do 21. junija je bil višji tečajni izpit, h kateremu se je prijavilo 16 kandidatov in 6 kandidatkin ter 1 privatistka, skupno 23. Na podlagi pismenih izdelkov in ocen v letnem izpričevalu je bilo 7 kandidatov in kandidatkin oproščenih usnega izpita. Višji tečajni izpit je uspešno napravilo 20 kandidatov in kandidatkin, 2 imata popravni izpit, padel ni nihče, 1 kandidat pa je moral zaradi bolezni preložiti usni izpit. Višji tečajni izpit so napravili: Dobovšek Matilda, Ferdič Ignac, (opr. u. iz.), Gabrovšek Tatjana, (opr.), Glifčič Antonina, Haselbach Vilma (opr.), Hillinger Agneza (priv.), Horjak Alojzij, Klinc Emilijan, Koran Antonij (opr.), Koželj Gabriella, Likar Svetozar, Mraulag Gerhard, Ocvirk Martin, Pavšič Ljudmila, Piki Adolf, Stante Emil, Šentjurc Alojzij, Valentič Edvard, (opr.), Verbanjak Alojzij, (opr.) in Vojska Jožef (opr.). K nižjemu tečajnemu izpitu, ki je bil od 11. do 15. junija se je prijavilo 94 kandidatov, med temi 29 učenc in 3 privatisti. Na podlagi ocen v letnem izpričevalu je bilo oproščenih 13 učencev in 9 učenk. Usmenjeni izpit je uspešno napravilo 46 učencev in 18 učenk. Popravni izpit ima 6 učencev, 2 učenki, med temi 1 privatist. Padel ni nihče. Nižji tečajni izpiti so se vršili pod predsedstvom g. dir. Mravlja in g. prof. Bračka. Splošni uspeh tako pri višjem, kakor pri nižjem tečajnem izpitu je zelo zadovoljiv in moremo velikim kakor malim abiturientom najiskrenejše čestitati.

□ **Razstava ročnih del in risarskih izdelkov na drž. deški in dekliški meščanski šoli v Celju** bo v nedeljo 24. in v ponedeljek 25. t. m. Razstavi bosta odprti oba dneva od 8 do 12 in od 14 do 18. Starši in prijatelji mladine so vabljeni, da si ogledajo razstave.

□ **Računski zaključki mestne občine celjske in njenih podjetij za upravno leto 1933.** V smislu § 52 občinskega statuta za mesto Celje se objavlja, da so računski zaključki mestne občine Celjske in njenih podjetij za upravno leto 1933 razpoloženi občanom na vpogled pri mestnem računovodstvu med navadnimi uradnimi urami v dobi od 19. VI. do vključno 5. VII. 1934. Opombe k navedenim računskim zaključkom kakor tudi morebitne pritožbe je vlagati v navedenem roku pri mestnem načelnstvu celjskem.

□ **Nesreča pri sekanju drv.** Dijakinja Dora Krecenbacher si je v torek pri sekanju drv odsekala sredinec na desni roki.

Banovinska cesta Rakek-Cerknica

Poročali smo že, da popravljajo banovinsko cesto med Rakekom in Cerknico in da sedaj vozijo po stari cesti, ki je zelo slaba ter da živina zelo trpi. Dodali bi še tole: Naši ljudje hvalijo Boga, da se je nekoliko odprla trgovina z lesom, da na ta način vsaj nekoliko zaelužijo z prevažanjem lea. Težko nalože vozove — saj jim gre le za kruh — in pot od Loža do Rakeka ozir. Cerknice tudi ni tako kratka. Tu pa morajo z vozovi po stari cesti, kajti banovinska cesta je zaprta, vožnja je dovoljena le kočijam in avtobusu. Seveda se kmetstvo ljudstvo ne vozi v kočijah in mora ono po stari poti. No, vendar so nekateri vozniki še toliko usmiljeni, da uprežejo od Maronta do kapele po dva para konj ali volov.

Za novo letališče na Sušaku

Kakor imata Ljubljana in Zagreb idealni letališči, ki odgovarjata vsem zahtevam, tako ima Sušak zelo nepravilno. Dosedanje letališče na Grubišnem polju je namreč v planinah za Sušakom, 11 km daleč od mesta, povrh tega pa leži nad tem letališčem pogosto megla, tako, da se morajo letala včasih kar obrniti in odleteti proti Zagrebu ali Ljubljani nazaj. Letališče samo na sebi je ravno, čeprav polno gramoza, vendar pa znatno preprečuje razvoj letalskega prometa med Ljubljano in Sušakom, oziroma med Zagrebom in Sušakom. Nekateri ljubljanski trgovski in tuje-prometni krogi so pričeli akcijo, da se najde za Sušak drugo, bolj pripravno letališče. Tako letališče naj bi se gradilo na Vozu, to je polotoku otoka Krka, odkoder bi bil z motornimi čolni v nekaj minutah omogočen prevoz potnikov na Sušak. V tem smislu je že pletiral tajnik Zbornice za TOI dr. Pretnar na zadnjem obnem zboru Zveze za tujski promet.

Iz maščevanja streljal na odvetnika

Pred okrožnim sodiščem v Sremski Mitrovici je bila te dni razprava proti gostilničarju Stevanu Kolarskemu, ki je bil obtožen, da je skušal ubiti odvetnika dr. Benešiča v njegovi pisarni. Dogodek se je pripetil pred dobrim mesecem v loku in je zbudil veliko senzacijo. Obtoženi Kolarski je izgubil neko civilno pravdo in je 14. maja šel v pisarno odvetnika dr. Benešiča, ki je bil zastopnik nasprotne stranke. Tu mu je Benešičeva soproga sporočila, da njene moža ni doma. Toda Kolarski je dejal, da ga bo počakal. V tem trenutku pa se je prikazal na vratih dr. Benešič. Kolarski ga je zaprosil, naj ustavi deložacijo njegove družine. Dr. Benešič mu je dejal, da on ne more ničesar napraviti glede tega, da naj se pa poskuša obrniti na njegovega klijenta, ki je zahteval deložacijo. Nato je Kolarski bliskovito hitro potegnil iz žepa revolver in ustrelil na dr. Benešiča, ki je padel na tla, oblit s krvjo. Kolarski je izpustil nato še drugi strel, ki pa ni zadel. Gospa Benešič je mislila, da je njen mož mrtve, in ni vedela, kaj bi napravila. Ko pa je videla, da Kolarski že tretjič dviga roko, da bi streljal na njeno moža, se je v obupnem naporu vrgla nanj. Posrečilo se ji je, da ga je spravila ven. Kolarski je odšel kakšnih 20 korakov od hiše, pa se spet vrnil, da bi zločin dokončal. Na pragu ga je spet prestregla Benešičeva, ki ji je zagrozil, da bo ubil še njo. Ona pa mu je odvrgla, da bo vrl v hišo samo čez njeno truplo. Nato je Kolarski odšel. Strel je dr. Benešiču oplazil lobanjsko kost. Odvetnik je kmalu ozdravel. Do vsega tega pa je prišlo zaradi majhnega koščka zemlje. — Na razpravi se je Kolarski zagovarjal, da je bil silno razburjen in da je mnogo pil tistega dne. Pred sodiščem je prosil dr. Benešiča, naj mu odpusti, kar je ta tudi storil. Ta trenutek je bil zelo gniljiv. Sodišče je obsodilo Kolarskega na leto dni robije.

dela na bratslavski oder. Pa saj je v Ljubljani isto: tam tudi še nismo videli dela slovaškega dramatika.

»Pravilo ste pripomnili na pripravljalnem obnem zboru študentskega odbora pri Jugoslovansko-českoslovaški Ligi, da je Liga preveč česko-srbska in da morajo Slovenci in Slovaki postati aktivnejši.«

»Ker smo že pri tem pripravljalnem obnem zboru, ga ustavim v govoru,« dovolite delikatno vprašanje. Vi ste tam rekli: »Jaz kot Jugoslovan vam govorim po jugoslovansko —«. In potem sem govoril tudi jaz. Tudi jaz sem brez dvoma Jugoslovan, a sem govoril v drugem jeziku kot Vi. Kako —.«

»Rekel sem vam,« me zaustavi g. lektor, »da nočem intervjuja. O tem ne bova govorila.«

A govorila sva samo kot zasebnika.

»Kaj mislite, če jaz svoj jezik imenujem jugoslovanski, da s tem nič ne žrtvujem od svojega srbskega? Priznajte, da žrtvujem jaz kot pripadnik večje narodne skupine več kot vi, ki pripadate le milijonski skupini. In če se Srb vsaj v tujini pragaža za Jugoslovana, ali ne žrtvuje več svojega jaza kot pripadnik naroda slavne zgodovine, velikih ljudi in velike zemlje kakor pa Slovenec, ki ne more pokazati v preteklosti ničesar in je njegove zemlje za ped? In če se Srb odreče svoji zastavi in svojemu grbu ter sprejme jugoslovansko zastavo in novi grb... Imejte široko slovaško dušo! O vašem jeziku in o vaši slovenski kulturi ni debate! Imamo slovaški jezik in literaturo, imamo slovenski jezik in slovstvo: to se ne da zanikati in nihče tega nikomur vzeti ne more. O kakšnem črtanju ne more biti nikjer govora. Po vojni je slovaška vzgoja v neki prisiljeno nacionalno smer. Če bi se mirno podpirala narodna zavest narodnih individualitet slovenske, hrvatske in srbske, bi bilo v Jugoslaviji manj trenja in država ne bi bila nič manj močna. Sicer pa so to stvari, ki segajo že v politiko.«

Potem sva govorila še dalje o tem in onem. In ko sem odhajal, mi je znova naročil, naj ne pišem političnih stvari in naj imam široko slovaško arca.

Viktor Smolei.

Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš Čudovit je dar jezikov

Učenjaki navajajo, da je na svetu okoli 350 jezikov. Vsi ti jeziki kažejo neko sorodnost, ki priča o skupnosti človeškega rodu. Tudi dejstvo, da se rodijo ljudje, ki se z nenavadno lahkoto naučijo izredno mnogo jezikov, priča, da imajo vsi jeziki nekaj skupnega. Splošno se ljudje ne brigajo posebej, da bi se naučili tuje jezike temeljito.

Se danes je znanj ime italijanskega jezikoslovca Josipa Mezzofantija, ki je živel od leta 1774 do leta 1849. Zanesljiva poročila pravijo, da je obvladal 50 jezikov; pri tem niso všteta narečja, kakor n. pr. »Plattdeutsch«. Še drugih 12 jezikov je znal brati. Bil je tudi izredno priden. Nikdar ni zapustil svoje domovine, čeprav so ga vabili v Pariz in na Dunaj. V 18. in 19. stoletju so prihajali v njegovo rojstno mesto Bologno številni vojaki iz oddaljenih krajev. Mladi duhovnik Mezzofanti jih je rad spovedoval v njihovem materinskem jeziku. Mezzofanti je dolgo poučeval na vseučilišču v Bologni. Ko je bil leta 1795 posvečen v duhovnika, je obvladal že 10 jezikov, med temi tudi koptiškega, ki je silno težak. Posebno se je rad zabaval z različnimi narečji stare in nove grščine. Veliki ruski vojakovodja Suvorov in cesar Nikolaj I. (1845) sta se čudila njegovemu izrednemu znanju ruskega in poljskega jezika. K njemu so prihajali tudi ugledni Angleži, med njimi lord Byron, ki se ni mogel preuditi, kako krasno je Mezzofanti govoril angleško. Mezzofanti je postal knjižničar vatikanske knjižnice. Leta 1838 je postal kardinal.

Nemška rodovina Gabelentz je tudi dala dva izredna moža, ki sta obvladala veliko število jezikov. Hans Conon von der Gabelentz je znal okoli 80 jezikov in narečij. Razpravo o pomenu pasiva je napisal, nanašajoč se na pomen pasiva, v 200 jezikih. Gabelentz je prvi znanstveno obdelal jezike Mordvinov, Černisov in Čurasev.

Njegov sin Georg von der Gabelentz, ki je živel od leta 1848 do 1893, je sledil očetu po poti učenja jezikov. Postal je profesor na vseučilišču v Berlinu, in sicer za kitajščino. Spisal je več kitajskih slovnice. Imel je izreden dar kombinacije.

Reinhold Rost (1822—1896) je dolgo let poučeval na misijonski šoli St. Augustine College kot učitelj osmih orientalskih jezikov. Poleg tega je poučeval holandsščino in portugalsščino. Pozneje je postal knjižničar slavne knjižnice Britskega muzeja. Med drugimi jeziki je znal kitajškega, koreanskega, tibetanskega, siamskega, malajsko-polineskega, nadalje sanskrit, tarulščino, hebrejščino, arabščino in turščino. Poleg tega je obvladal več jezikov, ki jih govorijo v vzhodni Indiji.

Pesnik v 22 jezikih

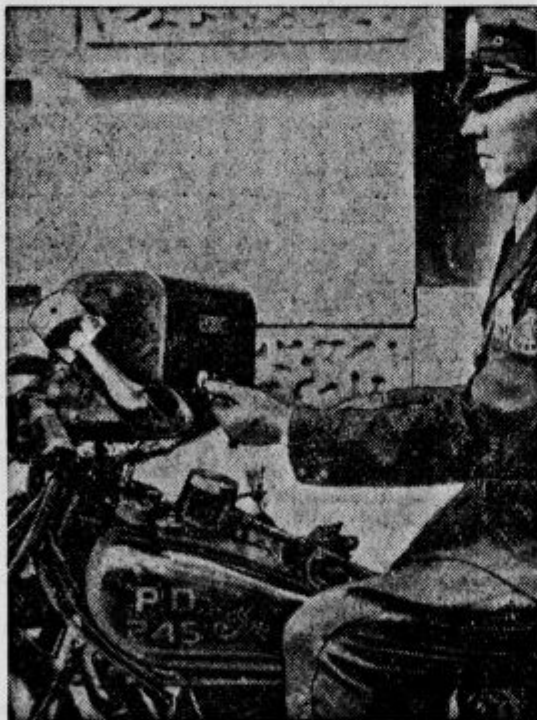
Dr. Juri Sauerwein (1831—1904) je bil doma iz Hannoverja. Ta mož je pesnil v 22 jezikih. Nепrestano je hrepenel po svobodi, zato ni našel nikjer miru. Bil je nekaj časa na vseučiliški knjižnici v Göttingenu. Sveto pismo nove zaveze je prevedel v bolgarščino, ruščino, armenščino in endogansščino. Nato se ga poslali v Alžir, kjer je prevedel sveto pismo v kabilščino. Živel je tudi v Londonu in se tam naučil kitajščine in hindostanščine. Prišel je na Finsko, v Estonijo in Rusijo. Nato je živel v Abesiniji, kjer se je naučil etiopiščino. To mu še ni bilo zadosti. Obiskal je Vende, Litave in Norvežane ter študiral njihove jezike in navade.

Znal je 68 jezikov

Leta 1930 je umrl Emel Krebs, vseučiliški profesor v Berlinu. Jezika Baskov se je naučil v treh mesecih. 24 let je delal v Pekingju, kjer je bil tolmač kitajškega jezika. Imel je nenavaden spomin in izvrstno uho, kateremu ni ušel noben zvok. Znal je 68 jezikov, bavil pa se je s 110 jeziki.

Pen-klub Marinetti - Croce

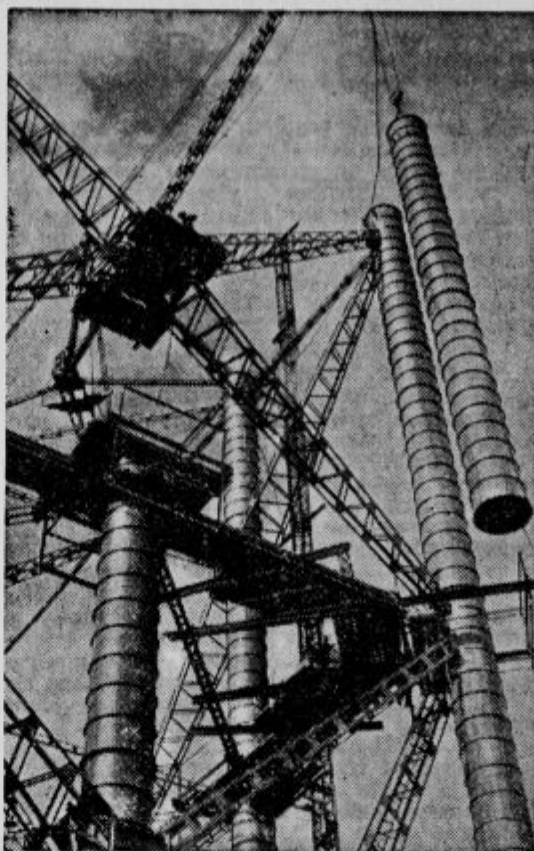
V torek je prišlo na mednarodnem kongresu Penkluba v Edinburgu do ostrega incidenta med italijanskim pisateljem Marinettijem in angleškim pisateljem Louisom Pierardom. Marinetti je pozval zborovalce, naj se ne bavijo s političnimi zadevami. Tedaj je vstal Pierard in izjavil: »Mi vsi vemo, da je Italija čreda ovac in da so povsod drugod volkovi, le v Italiji jih ni.« Omenil je še, da je hiša znanega filozofa Crocea zastražena. Njegove knjige pleni policija. Marinetti je nato vzkliknil: »To ni res!« Pierard je nato vnovič izjavil, da je vse res, kar je trdil. Marinetti se je zopet oglašil k besedi in zanimal Pierardove trditve. Nato je predsednik zborovanja izjavil, da ima v rokah dokaze, ki potrjujejo Pierardove trditve o Crocejevi usodi.

V Ameriki so že davno postavili na policijske avtomobile radijske aparate. Ti so se popolnoma obnesli. Radi tega so tudi na policijska motorna kolesa pritrčili radijske aparate. Stražnik je s pomočjo teh neprestano v stiku s sedežem policije

Dantejeva slika v Michelangelovem delu

Rimski dnevniki poročajo o dragocenem odkritju prof. Bartolomea Nogara, ravnatelja vatikanskega muzeja, ki je na željo sv. očeta fotografiral Michelangelove slike na presemu ometu svetovnoznane Sikstinske kapele, ki so potrebne obnovitve. Zgodovina umetnosti je po zaslugi Pija XI. pridobila dragocene točne posnetke umetnin, zapisanih prej ali slej neizogibni propasti. Naloga prof. Nogare je bila nadvse težka. Ni smel rabiti pri snimanju navadne električne luči, ker bi utegnili premočni toplotni žarki pokvariti itak krhko plast ometa pod barvami. Moral je rabiti žaromet, zavarovan s posebnimi svetlobnimi cedilniki in posebne občutljive plošče, kar je skrbilo delovni čas do 2—3 ur na dan. Vendar so premagali fotografske težkote in zdaj zaključili snemanje »Savlove spreobrnitve«, »Križanja sv. Petra« ter »Zadnje sodbe«. Fotografirala analiza je našla še neznane Michelangelove lastnorodne beleške s točnimi datumi slikanja. A najvažnejše odkritje pomeni Dantejeva slika, ki je doslej niso opazili. Prof. Nogara je našel pesnikovo postavbo sredi »izvoljenj«, ki stojijo desno od Kristusa-sodnika na sliki poslednje sodbe. Edino Dante ima resen, zamišljen obraz. Vsi ostali obrazi kažejo navdušenje, zamaknjenost ali celo grozo. Michelangelo je videl v mladosti veliko Dantejevih slik, med njimi so bili nedvomno tudi portreti sodobnih slikarjev, ki so osebno videli pesnika. Vseled tega ima odkritje prof. Nogare velik pomen za dokaj pomanjkljivo ikonografijo avtorja »Božanske komedije«.

V Odenseju na Danskem gradijo stolp, ki bo visok 175 m. To bo skoraj Eiffelov stolp. Vsaj po zunanjosti bo temu podoben. Saj bo ves iz železa. Delo bo že to jesen dokončano. S stolpa bo krasen razgled na otoke Funen

Boljševizem germanskega plemena

Podkancler Starhemberg je v Braunau, rojstnem mestu Adolfa Hitlerja, kjer je bil izvršen napad na vodovod, dejal v svojem govoru: »Narodni socializem je boljševizem germanskega plemena, v nemstvu mogoča oblika komunizma. Po vsem svetu vedo in Nemčija seveda tudi, kaj pomeni za nas tujski promet. Prav gnusno je, da nemške celice sistematično vodijo boj proti našemu tujskemu prometu. Nastopil je čas, ko se morate sami braniti. Zgrabite žilavke!«

Za cirkus ni vsakdo

Kaj se godi za zaveso cirkusa

Ko pride poletje in prenehajo vsa večja gledališča s svojimi rednimi predstavami, tedaj se leto za leto pojavijo po večjih mestih potujoči cirkus, boljše ali pa tudi le druge vrste. Vendar pa je teh vedno manj in v nekaj letih bomo potujočega cirkuskega človeka našli le še v romanih.

Povsem svoj tip so ti ljudje, meščana ne sovržijo, da, celo visoko ga cenijo, ne dopuste pa, da bi ta brskal in raziskaval, kakšno je cirkusko življenje na znotraj. Stari Busch, ki je imel na koncu prejšnjega stoletja stalne cirkuske stavbe v vseh večjih mestih srednje Evrope in bil milijonar, je kot 16 leten fant spal pod cirkusko plahto, snažil konje itd., kot vsak pristen cirkuski uslužbenec. Ako je pozneje na vrata njegove velike pisarne v Berlinu potrkal kak brezposelnec, je bilo njegovo prvo vprašanje, pri katerem cirkusu je služil. Ako se je ta obotavljal z odgovorom, je moral oditi s praznimi rokami, nasprotno pa se je z vsakim bivšim cirkuskim človekom rad pomenkoval, ga povabil na kozarec ter ga obdaril ali pa vzel v službo. Cirkuski ljudje imajo nekaj svoj jezik in že po nekaj besedah se je prepiral, ali ima pristnega cirkusarja pred seboj ali sleparja.

Velik ugled ima pri cirkusu oni, o katerem je znano, da se je že njegov oče vozil po svetu v zelenem cestnem vagonu, posebno v časti pa je bil, kdor je bil v takem vagonu rojen. Med cirkuski ljudmi vlad, silno praznoverje. Ako so predstave slabo obiskane, potem vzamejo brezovo metlo ter jo sežgo sredi vagona. Na dan 13. vsakega meseca gotovo ne potujejo in otvoritvene predstave na takšen »nesrečni« dan se izogibljejo. Ako je kak grbast človek med radovedneži, ko postavljajo cirkus, pomeni to veliko srečo. Nasprotno pa je slabo znamenje, če je zvečer pri blagajni prva na vrsti stara ženica. Koze vodijo s cirkusom samo zato, ker so prepričani, da te odganjajo bolezni iz hlevov, celo veliki cirkusi kot Sarafini, Krone itd. imajo koze v hlevih v ta namen. Cirkuski ljudje gojijo veliko prijateljstvo med seboj, posebno ljubezen pa imajo do živali. Pripetilo se je že, da na dan, ko

Zaročenka svetovnega bokserja je prišla na stanek: Vse kaže, da se je dolgočasil, ko me je čakal.

Za ribe ni vode

Na Angleškem je huda suša. Pomanjkanje vode je tako veliko, da so oblastva prepovedala uporabljanje vode, ako ni nujno potrebno. Tako je bil neki sodnik v Yorgshireu obdolžen, da je po nepotrebnem obnovil svoj akvarij in v njega napeljal vodo. Uradnik se je zagovarjal, da je sam varčeval z vodo in si jo prav za prav odrgal od ust, samo da ne bi poginile njegove ribice. Kljub temu je bil obsojen na kazen 1000 Din.

Gospa dr. Alice Dorabalska, asistentka fizikalne kemije na varšavski tehniški visoki šoli, je bila imenovana za izredno profesorico na tehniški visoki šoli v Lvovu. To je prva ženska na Poljskem, ki je postala profesorica na tehnični visoki šoli

Sintetični peščenec je izumil

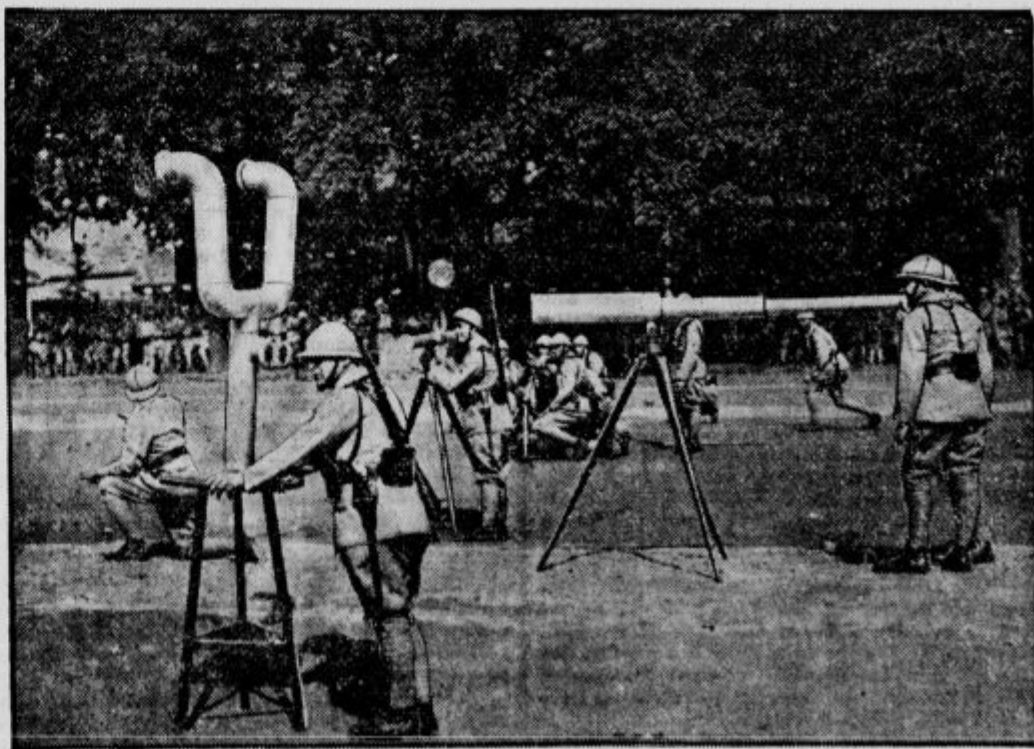
Danski ing. Ferlus Rask je izumil sintetični peščenec, ki se jako dobro sprime na naravnem kamnu. S pomočjo tega izuma bo mogoče obnoviti in rešiti stare plastike iz kamna. Danska vlada je že naročila, naj obnovi nekatera dela v muzeju Thorvaldsen

Ruski konzulati v Romuniji

Po priznanju sovjetske Rusije je nastalo vprašanje boljših železniških zvez med Romunijo in Rusijo. Po vesteh, ki prihajajo iz Moskve, je sovjetski komiserijati odločil, naj se v Romuniji odprejo trije sovjetski konzulati, in sicer v Kišiljevu, ČrnoVICAH in Jasju. Romunija bo zaenkrat imela samo dva konzulata v Rusiji, in sicer v Tiraspolu in Odesi. To so samo nekatera vprašanja, ki so nastala po priznanju sovjetske Rusije.

Mož, ki hoče snaziti okna na nebotičniku čikaške zgradbe, mora že imeti trdne živce

Na sportni slovesnosti 24. francoskega pešpolka v Satoryu. Vojaki se zabavajo v različnih vrstah daljnogledov in se obenem vadijo

Gospodarstvo

Prisilni kliring

Nemški transferni moratorij, o katerem smo že izčrpno poročali, je izzval v celih vrstah držav nevoljo in pripravljaljo se na represalije. Zlasti se oglašajo upniške države kot Švica in Anglija, ki imata z Nemčijo pasivno trgovinsko bilanco. Zato pošljejo angleški listi o prisilnem kliringu z Nemčijo.

Kliring pomeni, da se uvoz, oziroma izvoz pogodbenih držav ne plačuje s tujimi valutami, ampak v domaći valuti na poseben zbiralni račun pri emisijskih bankah. Ko se nabere n. pr. pri eni dovoli plačal za v določeno državo iz druge izvoženo blago, se to porabi za plačilo izvoznikom iz določene države v drugo in narobe. Dosedaj so kliringi temeljili na pogodbah med dvema državama. Po novem pa namerava n. pr. Anglija uvesti prisilno za trgovino z Nemčijo kliring, katerega z drugimi državami nima. To pomeni, da nemški izvozniki v Anglijo ne bodo dobili plačila v svojih tujih funtih, ampak se bodo ta plačila porabila za plačila angleških izvoznikov v Angliji sami ter za ostale finančne obveznosti, katere bi bila dolžna izpolnjevati Nemčija. V blagovnem prometu je n. pr. položaj med Anglijo in Nemčijo tale: angleški uvoz iz Nemčije 29,8. angleški izvoz v Nemčijo 14,7 milj., angleški zopetni izvoz (pomeni opleme-

njenje proizvoda) pa 9,8. skupno torej 24,5 milj. Iz tega izvira za Anglijo pasivna bilanca v trgovini z Nemčijo 15,1 milj., če pa upoštevamo še reeksport (to je zopetni izvoz tujih proizvodov po Angliji), pa znaša pasivnost samo 5,3 milj. funtov. Toda angleška vlada ne namerava pritegniti v prisilni kliring reeksportov, ampak samo običajni trgovski promet in bi ji tako — teoretično, kajti gotovo se bo aktivnost najbrž zmanjšala — ostalo iz blagovnega prometa leino na podlagi statistike za 1933 15 milj. funtov za plačilo finančnih obveznosti Nemčije. Te obveznosti so predvsem obresti in amortizacija za obe nemški mednarodni posojili: Youngovo in Dawesovo. To bo za nemško mednarodno trgovino hud udarec, s katerim pa je morala računati ob proglašitvi transfernega moratorija.

Uvedba prisilnega kliringa v prometu z Nemčijo je danes v Angliji gotova stvar. Finančni minister Chamberlain je že predložil zbornico načrti zakona, s katerim dobi polnomočje za uvedbo takega kliringa. Ustanovi se tozadeven poseben obratniški zavod. Zbornica je v prvem čitanju ta predlog že sprejela.

Trboveljska v l. 1933

Kot znano stalno objavljamo podatke o produkciji premoga v Sloveniji (včeraj že za april t. l.). V zvezi s tem je zanimivo letno poročilo Trboveljske premogokopne družbe za 1933. Družba je lani producirala 921.000 ton premoga, 1932 pa 1.010.000 ton, oddala 961.000 (980.000) ton. Njena produkcija tvori v primeri z vso produkcijo premoga v Sloveniji v zadnjih letih približno 80% produkcije in je s tem obremenjena njena pomembnost v naši rudarski produkciji.

Iz teh podatkov je razvidno, da je lani oddaja prekašala produkcijo in da so se zaradi tega morale znižati zaloge. Za družbo samo nimamo podatkov, pač pa za vse slovenske premogovnike, kjer so se zaloge zmanjšale od 131.000 na 84.000 ton, torej 47.000 ton, kar v glavnem tudi odgovarja razliki med produkcijo in oddajo pri Trboveljski. Drugače je poročilo optimistično z ozirom na rezultate v drugi polovici leta, pa tudi za tekoče leto si obeta izboljšanje.

Nadalje posnemamo iz poslovnega poročila, da je družba nadaljevala koncentracijo produkcije v najbolj uspešnih obratih ter opuščala manj plodne odkope. Na novo uvedene odkopne metode so tudi prispevale k znatnemu znižanju proizvodnih stroškov. To je za družbo pomembno, ker delno praznovanje povečuje vzdrževalne stroške rudnikov.

V cementarni je družba producirala 39.526 ton cementa (1932 50.533 ton). Uspeh te panoge nazivlja poročilo družbe razmeroma se zadovoljivo. Produkcija apna je znašala 5357 ton (1932 5257 ton). Ta produkcija je za družbo nerentabilna, ima pa svoj pomen kot odjemalka manj vrednih vrst premoga.

Bilanca za 1933
Bilanca za 1933 izkazuje v primeri s 1932 zmanjšanje upnikov od 71,54 na 57,6 milj. Din ter postavke neizplačane dividende od 15,76 na 8,96 milj. Din. Rezerve so se povečale za lanske dotacije 2 milj. Med aktivni so se investicije zmanjšale za vsote odpisov 18,0 (1932 16,8) milj. Din, podobno tudi industrije. Zaloge so se zmanjšale od 25,5 na 18,64 milj. Din, podobno gotovina in efekti. Povečali pa so se debitorji zaradi zakasnelih plačil državnih železnic od 163,6 na 166,94 milj. Din. V tek. letu se je položaj izboljšal.

Donos poslovanja se je nadalje zmanjšal od 53,0 na 46,85 milj. Zmanjšali pa so se primerno tudi izdatki za stroške in plače, obresti, za socialno skrbstvo, posebno pa za davke od 14,6 na 8,3 milj., to pa zaradi neugodnega računskega zaldžucka za 1932. Odpisi so se povečali, so pa detajlirani v odpise nepremičnin: 17,97 ter odpise dvomljivih terjatev 0,41 milj., skupno 18,38 milj. (1932 samo 16,77 milj. Din). Odpisi dubioz se posebej izkazujejo v smislu novih davčnih zakonov.

Gospodarska literatura

Spomenica 10 letnice dela Železničarske kreditne in podpomočne zadruge v Sarajevu. Železničarska kreditna in podporna zadruga v Sarajevu, ki spada med največje in najagilnejše v naši državi, je izdala za proslavo svoje 10 letnice obširno in lepo spomenico o svojem 10 letnem delu. Večina spomenice je posvečena delu zadruge same, nadaljnja poglavja pa govore tudi o ostalih železničarskih združenjih v Sarajevu, posebna poglavja pa so posvečena tudi združnostim drž. uslužbencev, kreditnim združenjem v Jugoslaviji, zgodovini kreditnega združništva ter sploh razmahu združništva. Omenjamo, da zadruga vrši tudi zavarovanje svojih članov ter ima vpeljavno obvezno in stalno varčevanje. Lastna sredstva vseh 5 železničarskih združenj v Sarajevu dosega že 33,3 milj. Din, kar je dokaz velike združne zavesti članov.

Pšenica v trgovskem prometu. V samozaložbi pisca g. Mite C. Nikoliča, inspektorja v pokoju, je izšla (v cirilici) knjiga: Pšenica v trgovskem prometu. Knjiga obsega 14 poglavij: o trgovskem tipu pšenice, o ceni blaga, tako slabega kot dobrega, z ozirom na čistost itd. Nadalje vsebuje navodila za hranitev in negovanje pšenice, borzne usance cele vrste borz na svetu. Končno govori o standardizaciji. Knjiga vsebuje mnogo statističnega gradiva. Knjiga se naroča pri piscu: Belgrad, Safarikova 5. Cena ?.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Lobjnik Franca, trgovca v Mariboru, Glavni trg 10; narok za sklepanje poravnave 23. julija, oglašiti se je do 17. julija, poravnalna kvota 40%.

Poravnalno postopanje. Pri okrožnem sodišču v Ljubljani je bilo 20. t. m. objavljeno poravnalno postopanje v zadevi Alojzija Weissa, posestnika in voznika v Zgornji Šiški, Vodnikova cesta 4. Poravnalni sodnik s. o. s. g. Anton Avsec, poravnalni upravniki Klavžar Anton, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4. Poravnalni narok 18. julija ob 10.00 polnoč, prijava terjatev do 13. julija, t. l. Alojzij Weiss nudi 60% kvoto svojih terjatev, plačljivo v enem letu po prvotnosti poravnave.

Organizacija absolutentov gospodarskih visokih škol. Na pobudo osrednjega odbora Združenja diplomiranih ekonomistov in komercialistov se je sestavil pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice tega društva za Slovenijo. Ustanovni občni zbor podružnice bo 23. t. m. ob 20.

Iz sladkorne industrije. Bilanca Tovarne sladkorja Bačka v Novem Vrhu izkazuje za 1933 iz gubo v znesku 3,3 milj. Din zaradi povišanja raznih davčnin za 50 (?) milj. Din. Leto 1932 je bil izkazan dobiček 10,1 milj. in je bila razdeljena dividenda 60 Din na delnico nominala 400 Din. Iz za služkov prejšnjih let bo pa tovarna vseeno izplačala

50 Din dividendo za 1933, saj so njene rezerve dosegle že 40,4 milj. Din pri glavnici 50 milj. Din. — Osješka sladkorna tovarna je še 1931—1932 dosegla 3,0 milj. čistega dobička, prihodnje leto 1932—1933 se je čisti dobiček zmanjšal na 0,3 milj., v zadnjem poslovnem letu 1933—1934, ki se zaključuje 31. marcem, pa je znašal čisti dobiček le še 0,2 milj., ki se obremenjuje z dobičkom iz prejšnjega leta prenese na nov račun. — Vse sladkorne tovarne so izvedle znatno redukcijo površine zasejane s sladkorno peso.

Hipotekarni dolgovi. Združenje lastnikov zgradb in zemljišč v Belgradu je začelo veliko akcijo vseh hipotekarnih dolžnikov za olajšanje sedanjih bremen. V ta namen naj se vrši kongres glede vprašanja hipotekarnih dolgov v naši državi. Med drugim predlagajo Belgradčani, da se naj ustavi vse prodaje zaradi neplačil, pripis dolžnih anuitet glavnemu dolgu, prelovritev kratkoročnih posojil v dolgoročne, znižanje obrestne mere na 6%, če se najde možnost za odpis dela dolga, podaljšanje odplačilnih rokov na 50 let, zakon o vertikalni lastnini v večnadstropnih stavbah.

Borza

Dne 21. junija.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha in New Yorka, narasla sta Berlin in Praga, dočim so ostali tečaji bolj nižji.

V zasebnem kliringu je bil avstrijski šiling na ljubljanski borzi zaključen po neizpremenjenem tečaju 9,40, dočim je na zagrebški borzi popustil na 9,37. Grški boni v Zagrebu 29,40—30,10 (29,75). — Angleški funt je narasel v Zagrebu na 253,60, v Belgradu pa na 253,75.

Ljubljana, Amsterdam 2313,18—2324,54, Berlin 1295,69—1306,49, Bruselj 796,35—800,29, London 171,53—173,13, Curih 1108,35—1113,85, New York 3380,50—3408,76, Pariz 225,07—226,19, Praga 141,62 do 142,48, Trst 293,24—295,64.

Promet na zagrebški borzi je znašal 31.631 Din. Curih, Pariz 20,2975, London 15,51, New York 307,5, Bruselj 71,825, Milan 26,46, Madrid 42,10, Amsterdam 208,625, Berlin 117,15, Dunaj 73,10 (57), Stockholm 79,90, Oslo 77,85, Kopenhagen 69,20, Sofija 12,775, Praga 58,10, Atene 2,93, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je čvrsta, vendar se dvigi tečajev drž. v nizkih mejah. Zaradi stalno čvrste tendence danes na zagrebški borzi sploh ni bilo prometa.

Ljubljana, 7% inv. pos. 70—71, agrarji 36—38, vojna škoda 203—305, begl. obv. 54—55, 8% Bler. pos. 61—62, 7% Bler. pos. 55—56, 7% pos. Drž. hip. banke 67—68. Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% invest. pos. 71 den., agrarji 37,25 den., vojna škoda 203—305, 6. 303 den., 6% begl. obv. 54,25—54,50, 8% Bler. pos. 61,50—62,25, 7% Bler. pos. 55,50—55,75, 7% pos. Drž. hip. banke 67,50—69. — Delnice: priv. agr. banka 215—217, Osj. sladk. tov. 125—250, Osj. li. varna 200 bl. Union 50, Trboveljska 83—89.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—71,50, agrarji 37—38, vojna škoda 304,50—305 (304,50), 9. 305,50 zaklj., 6% begl. obv. 54,15—54,50 (54,20), 8% Bler. pos. 61,50—62,50 (61,75), 7% Bler. pos. 55,50—56 (55,75), 7% pos. Drž. hip. banke 67—68. — Delnice: Priv. agr. banka 213—215 (214).

Žitni trg

Pšenica je obdržala svoje cene, v glavnem kupuje Privilegirana izvozna družba na podlagi cene 127—130 franko vagon ladja nakladalna postaja. V zvezi s pšenico so nekoliko čvrsteje tudi cene moke. Nadalje pa je izredno čvrsta koruza, ki je narasla v ceni, slane pariteta Indija 82—83.

Novi Sad, Pšenica: be. okol. Novi Sad 78 kg 116—118, be. okol. Sombor 78 kg 112,50—115, sred. be. okol. be. 78 kg 116—118, be. pot. 77 kg 120 do 122,50, be. ladja Tisa 77 kg 125—127,50, ladja Tisa 78 kg 127,50—130, ladja Begej 77 kg 122,50—125, sred. slav. 78 kg 114—116, gor. ban. 77 kg 114 do 116. — Koruza: be. 101—103, be. okol. Sombor 102—104, ban. 99—101, sred. par. Indija 101 do 103, ladja Begej in Sid 110—112, ladja Tisa in Dona 111—112. — Moka: be. št. 7 110—113, št. 8 107,50—112,50. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjene. Promet srednji.

Živina

Pljuški živalski sejem. Konjski in goveji sejem v tork, dne 19. t. m. je bil, kar se dogona tiče, prav dobro založen, kupčija pa je bila še boljša, in sicer se je prodalo 54% prignane živine, kar se le redkokdaj zgodi. Prignali so 151 konj, 300 krav in telic ter 136 volov in bilov, skupaj 587 glav živine; od teh so prodali 310 glav, od teh je bilo odpravljenih 8 govedi v Gorico. Cene so bile sledeče: voli I. vrste 3,50—4 Din, II. vrste 3—3,50 Din, III. vrste 2—3 Din; bikji 2,50—4 Din; telice 3—4,50 Din; krave I. vrste 3—4 Din, II. vrste 2,50 do 3 Din, III. vrste 2—2,50 Din za 1 kg žive teže; konji so se prodajali po kakovosti, in sicer za klanje po 300—1000 Din, ostali pa od 1000—3500 Din. — Prihodnji sejem in goveji sejem bo 4. julija 1934. — Svinjski sejem v sredo, dne 20. t. m. je bil razmeroma slabo založen, kupčija pa je bila še slabša. Pripeljali so 186 prašičev in 54 svinj, skupaj 234 svinjarjev. Od teh so prodali 46 komadov. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7 Din, prolenki 5—6 Din, mrvice teže 8,50 do 9 Din. Prašički za rejo, stari do 8 tednov, so se prodajali po kakovosti, in sicer od 75—150 Din komad. Prihodnji svinjski sejem bo 27. junija.

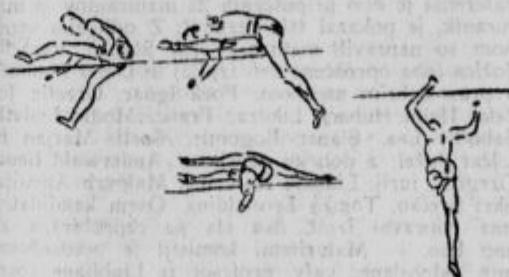
Lahka atletika

Skoki

Tudi skokov imamo več vrst in to: skok v daljavo, troskok, skok v višino ter s palico. Zanimamo kar pri skoku v daljavo.

Skok v daljavo.

Pri vseh skokih imamo tri dele: zalet, skok in doskok. Zelo važen je zalet, zlasti pri skoku v daljavo; kajti sila, ki smo si jo pridobili z zaletom, poganja v zraku naše telo naprej in čim večja je torej po zaletu dobljena sila, tem dalje ostanemo v zraku in tem daljši je potem seveda tudi skok. Zaletna dolžina mora biti točno odmerjena, tako, da pridemo z odzivno nogo točno na hlood, kjer se moramo odriniti. Zalet je dolg 30 do 40 m. Tudi zalet sam delimo v tri dele: v nalet,

pri katerem pridemo v maksimalno brzino, dalje v oster zalet sam in tretjič v oni del zaleta, ko se koncentriramo na odziv. Drugi del zaleta je najdaljši, dočim meri tretji, oziroma zadnji del samo tri do štiri korake; od slednjih dveh delov zaleta pa tudi zavisi dolžina skoka. Zadnji korak ne sme biti niti predolg niti prekratek, če hočemo, da je odziv čim učinkovitejši. Odrinemo se ne celem stopalu, temveč odzivno nogo docela napeti. Sam zalet pa je treba posebej in mnogo vaditi, da vedno zadenejo dober in pravilen odziv. Da dosežemo dolg skok, moramo v zraku gledati na to, da pridemo s petami na tla daleč naprej. To pa zopet dosežemo najbolje na ta način, da podaljšamo let v zraku, kar dosežemo s tem, da napravimo v zraku z nogama tri korake. Prvi korak napravimo s prostim nogo, torej z ono nogo, s katero se nismo odrinili; le-to pritegnemo močno in visoko naprej. Pri tem si pa pomagamo z rokama kakor pri teku, samo da je njihovo delo primerno močnejše. Kakor hitro pridemo s to nogo v položaj, da visi prosto dol, uleknemo močno križ, z rokama vzročimo, z odzivno nogo pa začnemo izvajati drugi korak. Predno smo prišli na tla, izvedemo še tretji korak s tem, da pritegnemo še zadnjo nogo k sprednji ter tako doskočimo. Zelo izdaten je tudi ta način skoka, da v najvišji točki, to je po izvršenem koraku neodivne noge v zraku uleknemo močno križ, vzročimo, nogi spojimo ter sunemo z njima v prednos in tako doskočimo na tla.

Troskok.

Kar se tiče zaleta pri troskoku, velja vse to, kar sem povedal pri skoku v daljavo, s to razliko, da vzamemo tu nekoliko daljši zalet. Troskok izvedemo na ta način, da po prvem odzivu doskočimo na isto nogo, nato se odrinemo z drugo in doskočimo na obe. Torej takole: desna, desna, leva in doskok na obe ali: leva, leva, desna in doskok na obe. Prvi skok mora biti najdaljši, drugi krajši, tretji pa zopet skoraj toliko velik kakor prvi.

Skok v višino.

Za skok v višino zadostuje zalet 8—10 korakov, ki se enakomerno stopnjujejo v hitrosti. Poslednja dva ali trije koraki se morajo izvesti z bliskovito naglico, pri čemer mora biti zadnji korak primerno dolg. Odrinemo se na celem stopalu ter se odzivna noga docela napne z drugo pa svignemo visoko na prečko. Pri odzivu mora biti stopalo obrnjeno v smeri zaleta. Telo mora biti pri odzivu popolnoma vzravnan, z rokama zamahnjemo navzgor. Pri tem skoku imamo več načinov. Začetniki in ženske se poslužujejo največ škotskega stila, pri katerem se precej posevno zaletimo proti prečki in se odrinemo z zunanjo nogo. Prečko pasira ena noga za drugo vzdolž prečke. Telo je precej preklonjeno, nogi sta stegnjeni.

Sweeneyjev stil, ki ga vidimo na naši sliki, je tudi pri nas precej v rabi. Zaletimo se napol posevno ter se odrinemo z zunanjo nogo. Nato odklonimo telo hitro proti oni strani, kjer se je izvršil zalet in sicer še pred prečko. Neodivno nogo potiskamo pri tem odklonu zopet dol za prečko, odzivna noga pa se nad prečko stegnjena ali lahko pokročena zmuzne pod zasučeno s prsti proti prečki, pri čemer si največ pomagamo z rokama in doskočimo na odzivno nogo.

Skok s palico v višino

Ta panoga telesnih vaj spada med najlepše in tudi najtežje lahkoatletске panoge. Da dosežemo pri tem skoku kake uspehe, je potrebno, da ne vadimo samo gimnastike, temveč moramo biti tudi v plezanju dobri, kajti treba je bliskovito hitro pritegniti telo navzgor in preko prečke. Izborne so vaje na drogu in krogih, brez katerih si dobrega skakača s palico skoraj ne moremo misliti. Kajti tu je potrebna izredna hitrost, moč, pravočasna pritegnitev celega telesa ter popolna prisotnost duha. Razumljivo, da mora biti skakalec s palico tudi dober sprinter.

Zalet za ta skok je nekoliko krajši kakor oni pri skoku v daljavo, torej kakih 25—30 m. Ako se odrivamo z leve nogo, nesemo palico od desnem boku, levica, ki je upognjena, jo drži spredaj v nadprijemu, desnica, ki je stegnjena pa zadaj v podprijemu. Hitrost teka se stopnjuje do konca in pri predzadnjem koraku zasidamo palico v določeno jamo. Pri temku držimo palico tako, da je konica v višini oči ter se proti koncu teka polagoma znižuje, pri poslednjem koraku jo pa zabodemo v jamo. Ko se odrinemo z leve nogo, podramo z levico navzgor tako, da prideta obe roki skupaj. Obenem postavita roki palico pokonci in se odrinemo, z gornjo roko držimo palico v višini prečke do višine treh metrov odtod naprej pa nekoliko nižje, pri visokih merah celo 30 cm pod višino, ki jo je preskočiti. Ko se odrinemo, visimo na napetih lehteh, nakar zakolebati nogi naprej do višine prijema rok, nato pa se pričnemo pritegovati z rokama navzgor. Med pritegovanjem navzgor se zasučemo telo s trebuhom h prečki, da pride skoraj v stoji na rokah posevno nad prečko. Roki izpustita palico šele tedaj, ko začneta nogi padati za prečko navzdol. Pri doskoku gledamo na tla.

I. K-er.

Čakovski SK : Ilirija

V nedeljo, 24. t. m. prvenstvena nogometna tekma ob 16 na Stadionu. Predtekm ob 13 in 14.30.

V nedeljo je dan odločitve, v nedeljo ima Ilirija zadnjo šanso, da se povzpne na prvo mesto. Šanso, ki jo pod nobenim pogojem ne sme spustiti iz rok — tega se fanje Ilirijani zavedajo. Čakovci je trd oreh in v spominu vam bo najbrž, da je bil ta oreh lani trši od kladiva, da ste lani odšli iz Čakovca brez točk, s porazom, ki vam je v vsem tekmovalstvu v napoto. V nedeljo je čas revanše in rehabilitacije, v nedeljo dokažite in morate dokazati, da tedanji poraz ni merilo moči, da znate zaigrati boljše in da znate tudi zmagati. Volja, elan in požrtvovalnost, te tri nogometne čednosti naj se odražajo v vaši nedeljski igri in več nego more, mora v nedeljo pokazati in dati iz sebe vsak od vas. Nogometna Ljubljana terja to od vas po vsej pravici, vrnite ji, kar ste ji ostali tolikokrat dolžni, pokažite nogometnemu občinstvu, da se nahajate na poti navzgor in nikdar nazaj; to naj vam bo geslo in če se boste držali tega, bomo v nedeljo odhajali zadovoljni z igrišča. Pripravite se temeljito, čaka vas težka borba.

Lahkoatletsko prvenstvo družin

Jutri ob 17 (5) pop. in v nedeljo ob 10 dop.

Na letnem telovadišču v Tivoliju nastopijo jutri in pojutrišnjem ljubljanske lahkoatletinje, članice SK Ilirije in TKD Atene, v borbi za naslov državnega prvaka družin. Oba kluba pošljeta v boj vse svoje moči, ker se dobro zavedata važnosti tega tekmovanja. Toliko ljubljanske atletinje, kot jih bomo imeli priliko videti ta dva dni, doslej še nismo videli in izgleda, da bo letošnje tekmovanje za državno prvenstvo družin, ki se vrši po vsej državi prvič po novem načinu, največje, kar jih je bilo doslej. Atena in Ilirija sami postavita nad 60 atletinji, ki se bodo borile za barve svojih klubov in obenem za čast Ljubljane. Znano je namreč, da vodi že dolgo let Zagreb v dekliški lahki atletiki in čas bi že bil, da prevzame Ljubljana enkrat vodstvo. V kolikor poznamo zagrebške moči, se to letos najbrž še ne bo zgodilo, vendar bo Ljubljana kljub temu dobro odrezala. Mogoča so pa seveda tudi presenečenja, ki so v sportu pogostejša kakor v katerikoli drugi panogi našega javnega življenja. Naj že bo tako ali tako, eno je gotovo, da bo jutrišnji in nedeljski nastop največja revija naših ženskih moči v lahki atletiki in da bo vsakdo, ki bo prišel gledat te zanimive tekme, zadovoljen.

Sporod: Sobota (23. jun.) ob 17 (5) popoldne: 1. tek na 60 m; 2. skok v višino z zaletom; 3. tek na 200 m; 4. met kroglice; 5. tek na 800 m; 6. metanje diska.

Nedelja (24. jun.) ob 10. popoldne: 1. tek brez zapreke na 80 m; 2. metanje kopja; 3. tek na 100 m; 4. skok v daljavo z zaletom; 5. štafeta 4×100 m.

Izbirni miting na Primorju

Naši lahkoatleti pred tekmami nalogami.

V soboto in nedeljo se vrši na igrišču ASK Primorja izbirni miting lahkoatletov ASK Primorja in SK Ilirije, da se bo na podlagi te izbire sestavila reprezentanca Ljubljane, ki bo nastopila 30. t. m. v Belgradu proti tamkajšnji reprezentanci. Atleti Primorja bodo pa nato odpovali iz naše prestolnice v Bukarešto, kjer nastopijo 7. in 8. julija proti reprezentanci Bukarešte.

Težka bo naloga ljubljanske reprezentance v Belgradu, še težja in odgovornejša pa bo ona primorjske ekipe v Bukarešti. Kajti Ljubljana danes v naši državni lahki atletiki nekaj pomeni in bo v Belgradu naložila ljubljanska reprezentanca na možan odpor. Z zmago ali porazom tam doli bomo ali pridobili ali pa izgubili. Ker poznamo svoje moči, pričakujemo, da tako zaslonajo lahkoatletsko Ljubljano, kakor se spodobi.

In v Bukarešti? Tu bo prireditev velikega kova in naš državni prvak mora gledati, da čim čvrsteje izide iz tega boja. Kajti tamkajšnje občinstvo ne bo gledalo v Primorju samo jugoslovanskega državnega prvaka, ampak bo po njem presojalo višino celokupne lahke atletike v Jugoslaviji. Težka bo borba, odgovorna bo naloga. Zatorej pripravimo in naročimo lahkoatletom ASK Primorja, da se borijo tako, kakor so se že opetovano in kakor oni znajo, da še več: mi hočemo zmage. Po zmagi ljubljanske reprezentance v Belgradu, se zmagi Primorja v Bukarešti, to bi bila potem dva največja letošnja dogodka v jugoslovanski lahki atletiki izven balkanske olimpijade.

Program mitinga je tale: sobota ob 17: 1. met kroglice; 2. tek na 10 km; 3. met kopja; 4. troskok; 5. tek na 400 m; 6. met diska; 7. tek na 1500 m; 8. skok ob palici. — Nedelja ob 9.30: tek na 100 m; 200 m; 2. skok v višino; 3. skok v daljavo; 4. tek na 800 m; 5. tek na 5000 m; 6. štafeta 4×100 m ali 100 + 200 + 400 + 800 m.

SK Ilirija (lahkoatletski sekcija). V soboto ob 17 in v nedeljo ob 9.30 je na igrišču Primorja izbirni miting za sestavo reprezentance Ljubljane, ki bo nastopila 30. junija v Belgradu proti belgrajski reprezentanci. Od naših atletov naj se udeležijo tega izbirnega mitinga ti le atleti: Keli, Stenčnik, Jogič, Sodnik, Dobovšek, Dolhar, Dečman, Slapar, Grünfeld, Jeran, Šiš, Oultra, Osterman, Glavanik L., Gregorica, Robek Ed., Stropnik, Svetek, Stagna K., Stegu M., Starmar, Cleva, Senčar Lado. Vsi navedeni naj bodo na igrišču Primorja s kompletno opremo vsaj pol ure pred tekmovanjem. — Postava moštva, ki starta na mitingu Korotana na Rakovniku, bo objavljena v garderobi na igrišču ob 18. Obe moštvi dvigneta opremo nočoi ob 18.30 na igrišču.

SLUŽBENE OBJAVE LHP

(iz seje upravnega odbora 20. junija)

Prisotni: prof. Jelencova, Sturz, Kermavner, Baltesar, Kušar, Svetličeva, Ruplova, Jurman, Odoštni, major Jane. dr. Adlešičeva, Karba, dr. Bradač, prof. Stenčnik. — Na znanje se vzame poročilo tajnika o skupščini JZZZ. Klubom, ki so izročili podizvezi novčnice, se pošlje pismena zahvala in poročilo o skupščini. — Protest SK Ilirije proti odrinutvi prvenstvene tekme Ilirija—Concordija za 24. junij, se odlopike zvezi. Istočasno se naprosi zveza, da prepove vse hazzonske tekme za 24. junij. — Očitno se za TKD Atene s pravico takojšnjega nastopa atletinje: Sturz Vera, Rajter Anica, Schiffrer Tita, Simonič Vida, Čič Tera, vrelja, Skat Milena, Kršan Boža, Pustoslavšek Tjaša za SK Ilirijo: Delakorda Nada, Kršan Vlasta, Vidmar Evrelja, Tratnik Jolka, Bradecina Sandra, Mirič Elza, Suhadolc Jolka, Berec Marija, Jurman Polja, Gajšek Mira, Roženevč Cveta, Pleteraki Jakobina, Ponkvar Fani, Urbas Reni, Pustiček Marta, Papčič Nada, Sulgič Julij, Babinec Marija, Rupnik Lidija, Papčič Ivica, Kavčič Boža. — Tekmovanje za državno prvenstvo družin prične v soboto ob 17, v nedeljo ob 10. Rediteljstvo mora oskrbeti SK Ilirija. Službenosti odborniki se obs dni prof. Jelencova.

SK Ilirija (hazzonska sekcija). Za državno prvenstvo družin startajo: Babi, Berec, Božič, Bradecina, Delakorda, Gajšek, Elza, Vida, Jurman, Boža, Vlasta, Elza, Oman, Darinka, Nada, Ivica, Silva, Joža, Pleteraki, Slapar, Tribošek, Marta, Roženevč, Milica, Lidija, Slapar, Suhadolc, Schiffrer, Gajšek, Sulgič, Tratnik, Urbas, Angela, Vidmar, Navedena, naj bodo ob 16.30 v zimskeem kopališču Ilirija, kjer dobijo opremo. Vsaka naj prinese s seboj belo bluzo in črne hlače. Znanje atletinje naj pridejo direktno v garderbo. Vse, ki bi bile v soboto n

Naznanila

Ljubljana

1. **Sporod daneske skupne produkcije drž. konservatorija.** Svigelj Cvetko zapoje arijo Heroda iz Masseneve opere Herodijada. Spremlja ga Šapila Božena. Gospi Marček-Olup Mara zapoje Oestercheva samospela U sinu in v seneli, zatem Kržiškov samospela Hrtke iz krtke. Spremlja jo Hrašovec Silva, ki zaigra nato Dobrovenovo Sonato za klavir. Arijo Tatjana o pismih iz opere Evgenij Onegin zapoje Gnuš Kazimir, pri klavirju je Gallatia Reinhold. Violinist Dermelj Albert zapoje Vitalijevo Ocasno, spremlja ga prof. Marijan Lipovšek. Tenorist Drmolca Anton zapoje celotni Ravnikov ciklus »Segnidille«. Spremlja ga skladatelj sam. Končno zaigra pianist Galatia Griegov klavirski koncert v a-mollu s spremljevanjem orkestra, ki ga tvorijo konservatoristi in člani Orkestralnega društva Glasbene Matice, pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Opozorjamo, da je ta produkcija v unisoni dvorani, začetek točno ob 18; sedeži po 5 Din, stojališa po 3 Din.

1. **Za kres na Gradu,** ki ga priredi pododbor Rdečega križa v Ljubljani jutri, 23. junija, vlada med občinstvom veliko zanimanje, osobito, ker z ozirom na sedanje gospodarske prilike ni nobene vstopnine.

1. **Samaritani, samarijanki!** Nocoj ob 19 obvezni sestanek v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta.

1. **Filmsko predavanje za kovinarske obrtnike in pomočnike.** Danes ob 16.30 bo v kinu »Ideal« v Ljubljani predavanje s spremljanjem filma o avtogenskem varjenju. S tem se obenem zaključuje tečaj za avtogensko varjenje, ki ga je priredil Zavod za pospeševanje obrta. Zbornice za TOI pod vodstvom g. inženjerja Kneza. Film, ki je dolg 900 m, bo izredno zanimiv, osobito za one kovinarske obrtnike in pomočnike, ki še niso varili. Vstopnine ni. Vabimo zato obrtnike in pomočnike kovinarskih strok, da se udeležijo te predstave, a to ne samo oni iz Ljubljane, temveč tudi z dežele. Predavanje je prirejeno tako, da se udeleženci lahko vrnejo že s večernimi vlaki.

1. **Kino Kodoljevo.** Nocoj ob 20.30 dvojni spored: sportski film »Boji« (Manfr. v. Brauchitsch, Evelyn Holt) in detektivski film »Sherlock Holmes« (Olive Brook).

1. **Nočno službo imata lekarni:** mr. Trnkoczy doc., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Maribor

1. **Glasbeno društvo »Danica«** ima v nedeljo, dne 24. junija ob 11.30 v baziliki Matere Milosti vsakoletno društveno v. mašo, pri kateri svira društvena godba na pihala. Člani društva se zbere ob 11 v Cvetlični 28, odkoder skupen odhod z godbo na čelu v cerkev.

Drugi kraji

1. **Ustanovni občni zbor** bojevnikov bo v nedeljo, 24. junija po prvi sv. maši v prostorih Prosvetnega doma na Igu. K obilni udeležbi vabi pripravljajni odbor.

1. **Vojnik.** Drž. meščanska šola v Vojniku priredi v dnevi 24. in 25. junija razstavo pismenih, risarskih, ženskih in deških ročnih del. Vpisovanje učencev in ostala navodila za novo šolsko leto so razvidna na oglasni deski v šolski veži.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

OPERA (Začetek ob 20)

Petek, 22. junija: Zaprt.

Sobota, 23. junija: *Katja Kabanova*. Red B.

1. **Zaključna predstava letošnje operne sezone** bo v soboto, 23. junija. Poje se Janaškova opera »Katja Kabanova« z gozpo Zlato Gjunjenac v naslovni vlogi.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 22. junija: 11.00 Solaka ura: Ognjenik Vozuv (dr. Oskar Reya) 12.15 Češka lahka orkestralna glasba (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, reproduciran vokalni koncert. Tauberja 15.00 Vseber: Fil. predavanje 18.30 Izleti za nedeljo: Po loškem gosposdstvu (Ante Gaber) 19.00 Francoščina (prof. Prezelj) 19.30 Svetovna razstava v Chicagu (dr. Pavel Brežnj) 20.00 Preno iz Zagreba 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

PETEK, 22. junija. Belgrad: 19.30 Cepčenje psov proti steklini 20.00 Zagreb — Zagreb: 19.00 Nastop osl. pevskih društev 20.15 Mestna glasbena šola, prenos iz gledališča — Dunaj: 17.30 Klav. konc. 19.10 Praviljena figura 20.55 Glasba po otroških pesmih — Budimpešta: 17.30 Salonska glasba 18.45 Klavir 20.20 Rusinske narodne pesmi 21.35 Plošče — Milan-Trst: 20.45 Simfonični koncert — Rim: 20.45 Opera »San Martino«. Silver — Praga: 19.10 Ljudska godba na pihala 20.00 Orkestralni in solistični koncert — Brno: 20.10 Veseloigra — Bratislava: 19.25 Klavirska glasba — Parava: 18.15 Vokalni koncert 19.15 Jazz in petje 20.10 Simfonični koncert — Nemčija: 20.15 Šolski komunist Richard Wetzler (iz Vratelave).

Kranj

1. **Letošnji maturanti.** Višji tečajni izpit na kranjski realni gimnaziji, ki se je končal v torek in h kateremu je bilo pripuščenih 28 maturantov in maturantk, je pokazal tale rezultat: Z odličnim uspehom so napravili maturo: Erzar Stanko, Varacha Jožica (oba oproščena ust. izpita) in Dolar Simona; s prav dobrim uspehom: Fock Ignac, Grzetec Jožeta, Heim Hubert, Likozar Franc, Modic Ludvik, Sabothy Lea, Slapar Bogomir, Sorli Marjan in Ulčar Jožef; z dobrim uspehom: Anderwald Beno, Gregore Jurij, Linhart Katarina, Malovrh Amalija, Skrt Srečko, Toman Leopoldina. Osem kandidatov ima popravnji izpit, dva sta pa reprobirana za eno leto. — Maturitetni komisiji je predsedoval min. odposlanec univ. profesor iz Ljubljane gosp. dr. Karel Oswald.

Zagorje

1. **Umrli** v ljubljanski bolnišnici g. M. Cebin. Pokopni je užival pri rudarjih veliko zaupanje in je bil svoječasno izvoljen v arziški občini za župana. Bil je tudi delavski zaupnik. Pri TPD je bil odpuščen. Pokopali so ga na zagorskem pokopališču.

1. **Zadeva proračuna** še ni rešena. Bajse se bo sestala anketa zastopnikov vlade, TPD in predstavnikov občine, ki bo končno stvar uredila.

1. **Večje število brezposelnih gre zopet k gradnji ceste Radeče—Litija.**

1. **Poročil** se je g. Pavel Potisek z gđ. P. Košenina, hčerko gostilničarja in posestnika. — Bilo srečno!

Poizvedovanja

1. **Zlata ura z zlato verižico,** ki je tudi spominske vrednosti, je bila izgubljena v sredo, 20. junija na cesti od Škofje Loke do Vižmarjev. Najditelj se naproša, naj jo vrne ali sporoči naslov proti nagradi Josipu Matjanu v Vižmarjih 31.

Mali oglasi

Službe iščejo

1. **Vrtnarski pomočnik** išče mesto za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7001. (a)

Službodobe

1. **2 mizar. pomočnika** za fino pohištvo, takoj sprejemem. Izve se v upr. »Slov.« pod št. 7005. (b)

Kuharico

1. **sezonsko, sprejme** gostilna Cirman v Mednem, p. št. Vid. (b)

Šofer

1. **ki posodi 4—5000 Din** v gotovini, dobi takoj službo v zdravilišču. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Trezen« št. 7018. (b)

Izurjeno pletiljo

1. **takoj sprejememo.** Rozman, Gosposka 4. (b)

Denar

Posredujem

1. **denar na hranilne knjižice** velikih denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Vlogo

1. **Zadružne gospodar. banke** na 91.000 Din, prodam za gotovino najboljšemu kupcu. Ponudbe na D. Oder, Zagreb, Vlasika 125.

Stanovanja

Soba s kuhinjo

1. **se odda za 1. julij.** Orlova ulica 7. (c)

Posestva

Iščem reflektanta

1. **za skupno zidavo vile** na najlepšem prostoru Ljubljane. Informacije in naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7004. (p)

Auto-motor

Avto Fiat 509 a

1. **4 sedežen, v zajamčeno** dobrem stanju, takse plačane, napredaj. Garaža Kapiteljska ul. 3. (f)

Razno

Celega piščanca

1. **ocvrtega, dobiš za 16 Din** v gostilni Mevželj, Dolenjska cesta. Lep izprehod, izborna vinal (l)

500 zabojev

1. **rabljenih, približno 99 x 69 x 67 in 88 x 78 x 67** — poceni napredaj. Avgust Erlich, Maribor. (l)

Krasni jazbečarji

1. **čistokrvni, 8 tednov stari, rujavi in črni** — napredaj. Krošelj, Nameršelj, Studenec-Ig. (l)

Naprodaj:

1. **košarski izdelki, priznani** lepo in čisto izdelani po znižani ceni; košarice in stojalčka za ročna dela, za cvetlice, za kruh, za papir; ročne in kopalne torbice; vrtno stole, za na balkon ali verando itd. — Napredaj je tudi dobro ohranjen, globok otroški voziček za dvojčke. Fany Patik, Radovljica, graščina. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

1. **pri Iv. Schumi** Dolenjska cesta Telefon štev. 2951

Širite »Slovenca«!

1. **Vsem sorodnikom in znancem** javljamo tužno vest, da nas je zapustila naša dobra mamica, žena, gospa

MARIJA PAVLIČ

1. **nepozabna mati narodnega** poslanca preč. g. Alojzija Pavliča, v starosti 74 let.

1. **Pogreb** bo v soboto, dne 23. junija 1934 iz hiše žalosti ob 9 zjutraj.

1. **Sv. maša zadušnica** se bo brala v soboto, dne 23. junija ob 5 zjutraj.

1. **Zidani most,** dne 21. junija 1934.

1. **Zalujoča rodbina PAVLIČ.**

1. **Naš preskrbni soprog,** nad vse ljubljani oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Primož Žontar

1. **orožniški stražmojster v pokoju,** čebelar in posestnik

1. **je po dolgi, mučni bolezni,** večkrat previden s tolažili sv. vere, v sredo, dne 20. junija opolnoči, v 77. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

1. **Pogreb nepozabnega** bo v soboto, dne 23. junija ob 4 popoldne iz hiše žalosti Kokriško predmestje št. 101 na mestno pokopališče.

1. **V Kranju,** dne 21. junija 1934.

1. **Zalujoča rodbina:**

1. **Žontar, Bauer, Frankovič.**

Zahvala

1. **Ob smrti našega nepozabnega,** srčnojubljenega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Antona de Gleria st.

1. **smo prejeli toliko dokazov iskrenega sočutja,** da nam je to bilo v globoko uteho in tolažbo ob prebrdki izgubi.

1. **Posebno zahvalo izražamo** preč. duhovščini, govornikom: g. šolskemu upravitelju St. Legatu, g. blagajniku mlekarne J. Škvarči, g. viš. sod. svetniku A. Mladiču za iskrene poslovne besede ob odprtem grobu; pevskemu društvu v Dol. Logatcu za prekrasne žalostinke; vodstvu posojilnice in Mlekarske zadruge, obč. zastopu, zastopnikom oblasti in raznih krajevnih organizacij, pred vsem gasilskemu in lovskemu društvu za izkazano poslednjo čast, končno vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili blagopokojnika na zadnji poti.

1. **Srčna hvala vsem!**

1. **Dol Logatec,** dne 20. junija 1934.

1. **Zalujoči ostali.**

Simončič Maks:

Galicija

2

»Feuerle«

1. **»Škočir ima res vražjo srečo pri igri,«** ugotavlja Zgur.

1. **»Vraga, ne pa srečo.** Prava reč, če dobiš par plešnivih grošev. Doma bi bilo to drugače. Igrali smo včasih vso noč in v banki je bil tudi večkrat stotak, ali pa še več. Ampak jaz sem imel smolo, vam rečem. Kmalu bi šlo vse posestvo k vragu, če me ne bi v pravem času srečala pamet...«

1. **»Ma hip utihne in čieluše z nami vred.** Na drugi strani kolibe slišimo nerazločno govorjenje.

1. **»Okrepitev iz zaledja!«** vzklizne nekdo.

1. **»Ah, kaj, najbrž bo Kovač s svojimi »nožmi.«** se domisli Škočir.

1. **In res, takoj zaslišimo glas,** podoben hripavemu pasjemu lajanju.

1. **»Kaj ste vsi poginili ali kaj, da ga ni Sloveka,** ki bi malo posvetili?... Ali bo kdo zganil svoje »kompete?...«

1. **Strgule že hiti s svetilko.** Ob njenem mežikavem svitu riše Strguleva suha, trhla postava dolgo, nejasno senco, ki se priključuje plazju po nasprotni steni.

1. **Ceprav že nekaj časa več ne dožuje,** teče od vseh, kot bi jih kdo pravkar potegnil iz vode in postavil med nas. V svitu trepetajoče luči je nejasno videti njihove mokre obraze, ki se svetijo, kakor da so obliži s solzami.

1. **Cetovodja Kovač, visok, zastaven Gorenjec,** je počasi zmetal svoje mokre cape zobe. Zdaj sedi, ogrnjen v široko, temnosivo odevjo, kraj mene. Z okroglo glavo, majhnimi otroškimi očmi in dolgimi

1. **košatimi brki,** ki mu žalostno vise čez usta, je še najbolj podoben morskemu psu.

1. **Tudi drugi so se izluščili iz svojih cunj in s** posineli, skremženimi obrazi počasi posedajo okoli svetilke.

1. **»Ste ga že dobili čorba?«** pretrga molčanje Minussi.

1. **Furlan je, doma iz Cervignana.** Vitke, precej visoke postave, podolgovatega, od koz razoranega obraza, čez katerega se mu vleče prav z vrh čela pa do konca brade široka rdeča brazgotina.

1. **»Ne še,«** mu odgovori nekdo.

1. **»Ej, danes ne bo samo kava,** temveč še nekaj zraven,« se glasi Zgur, vesel, da more povedati nekaj, kar po njegovem mnenju tudi druge zanima.

1. **»Malo prej sem bil v kuhinji,** pa mi je Ličan povedal, da kuha guljaž in sicer pravi pristni svinjski guljaž. Govoril je tudi o nekakšnem rumu, pa mu ne verjamem vsega, ker ta kuharska mrcina rada laže.«

1. **»Potem te je pa gotovo tudi z guljažem** potegnil,« godrnja Bogataj, sključen v dve gubi, da je videti samo njegove suhe, kosmate noge, ki jih moli izpod odeje, in za veliko štirioglasto glavo, poraščeno s plamenastordečo, gosto grivo.

1. **»Ne boš kaše pihal?«** Cej moj nos nekaj zavoha, potem se lahko zanesel, da je resnica.«

1. **»Pustita guljaž in vse drugo.** Kar ti bodo dali, boš žrl, pa čeprav bo gnoj,« se vrine Škočir v njun pogovor. Naj raje kdo pove, kod ste se potikali.«

1. **»Aha, to te mika zvedeti? In vas druge tudi,** kaj ne? Se mi je kaj zdelo,« mu odgovarja Kovač. Njegov glas je zadirčen, akorajda sirov. »Saj je pa tudi vredno, da slišite. Svinjarija! Če bi hudič že danes vse odnesel, bi bilo prepozno.«

1. **»Kaj se jeziš? Saj ti nihče nič žalega noče.«**

1. **»Ali se mogoče jezim nad teboj? Tako je,** kot sem rekel. Če bi odnesel vse skupaj vrag, bi bilo prav,« se razvema Kovač. »Podbregarja od druge poznate, kaj ne?«

1. **»Enoletnik?«**

1. **»Da.«**

1. **»Seveda ga poznamo.** Kaj je z njim?«

1. **»Nič.** Samo tako sem vprašal. Vidite, midva, Podbregar namreč in jaz, sva doma iz iste vasi. Še predno smo šli v Galicijo, mi je večkrat pravil, da vojna ni nič drugega kot sama lumparija. Nasujejo ti v lahkoverno bučo polno najneumnejših laži, zraven priliježe še malo žganja in godba ti zaigra »Radecki marš« ali pa »O, du mein Oesterreich«, da si bolj zmešan. In greš, streljaš in kolješ ljudi, ki ti niso nikdar storili žalega, in divjaš, kakor da so te starši samo za to zredili.«

1. **»Kaj hoče,«** mu odgovori Škočir po kratkem prevdanku, »saj na drugi strani tudi ne delajo drugič.«

1. **»Seveda ne delajo.** Saj so tam prav taki tepci, kot smo mi. Misliš, da jih drugače desirajo kot nas? Le meni verjemi, oni tam prav tako sveto verujejo, da smo mi same krviželjne roparske zveri, kakor so nam natvezili, da so oni nekakšni divjaki, katerim je največja slast moriti in trpinčiti ranjence, skruniti ženske in kaj vem kaj še vse. Vse to mi dozda ni delalo sivih las in zato tudi nisem Podbregarja vsega verjel. On je zmerom rad udrihal čez Avstrijo, zato sem se mu že nekaj časa previdno ogibal. Saj veste, kako je. Moja glava mi je bila navsezadnje od vseh drugih še zmerom najljubša. A zdaj...«

1. **Za hip umolkne,** kakor da se hoče oddahnuti, potem zopet nadaljuje:

1. **»Še davi sem lahko trdil z mirno vestjo, da**

1. **sem poštenjak.** Rad bi ga poznal, ki bi se bil upal trdit nasprotno! Zdaj je pa naenkrat vsega konec. Ze prej med poljo, ko sem se vračal, sem si neprestano drgnil roke ob obleko, da bi obrisal z njih kri. Pa ne gre in ne gre. Kako naj bi tudi šlo? Saj krvi sploh nikjer ni in nihče je ne vidi. Jaz pa jo čutim. Čutim z grozo in studom. Nikar ne mislite, da ne vem, kaj govorim. Čutim tisto kri, ne samo čutim, tudi vidim jo in vem, da se tega ne bom mogel več otestiti; če ne drugače, v sanjah ni bo kri zmerom pred očmi. — Ali naj, fej, a tema kravima rokama objemam ženo in otroke, ko pridem domov?! To bi bilo huje, kakor če bi jih preklel.«

1. **»Govori tiše!«** ga opozori Strgule, ki prisluškuje v skrbhe, da ne pride odkod nepovabilen gost. »Če te nepoklicano uho sliši, tvoja glava ni več vredna počenega groša. In tudi naše glave bi se pocenile.«

1. **»Kdo te sili, da me poslušajš, strahopetec?!«** Teci hitro k staremu, teci in mu povej, če misliš, da se ti bo potem vest ohladila! Morda dobiš še odklovanje, da se boš lahko doma z njim postavil.«

1. **»Ne razburjaj se po nepotrebnem,«** ga miri Škočir. »Sam veš, da je Strgule poštena duša. Nazadnje pa ima on kar prav. Postali smo res pregledni. Človek, ki pravi, da je pamet boljša kot žamet, še ni strahopetec.«

1. **»Imaš prav.** Sam ne vem, zakaj me danes vsaka beseda tako hitro razdraži. Tukaj moja roka, Strgule. Ne zameri!«

1. **»E kaj se boš opravičeval,«** ga moško zavrne Strgule. »Saj nisem tako lačen, da bi pregriznil vsako besedo. Kar pripoveduj naprej, jaz pa etopimve n, da vidim, če je vse varno.«